

W I A D O M O Ś C I

AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

1

9

3

4

NUMER 6-7

CZERWIEC - LIPIEC

R O K IV

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 6-7

Czerwiec - Lipiec

1934 r.

Warunki prenumeraty „Wiadomości Akcji Katolickiej Archidiecezji Wileńskiej“:

Rocznie 6.—
kwartalnie 1.50

|| Prenumeratę przysyłać należy pod adr.:
Wilno, ulica Metropolitalna Nr. 1.

Konto P. K. O. Nr. 80.742.

SPIS RZECZY.

1. ODEZWA W SPRAWIE POMOCY DORAŻNEJ DLA POWODZIAN. . .	1
2. ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ	2
3. KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET	10
4. KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW	16
5. KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ. KATOLIC- KIE STOWARZYSZENIE MŁODZIEŻY MĘSKIEJ	19
6. SPRAWOZDANIE ROCZNE ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ W WIL- NIE ZA ROK 1933	30

REDAKTOR: *KS. FRANCISZEK KAFARSKI*

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, ul. Metropolitalna Nr. 1. Telef. Nr. 7-83

Drukarnia Archidiecezjalna w Wilnie, ul. Metropolitalna Nr. 1. Telefon 14-49

W I A D O M O Ś C I

AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 6-7

Czerwiec - Lipiec

Rok IV

Odezwa w sprawie pomocy doraźnej dla powodzian.

Najmilsi w Chrystusie Diecezjanie.

Niepamiętna i ogromna klęska spadła na wielką część Kraju naszego. Pustosząca powódź zalała rozległe okolice Małopolski i Wisły. W odmętach wody ginęło życie i majątność. Przed ludnością stanęło widmo głodu. Wracają ludzie dotknięci powodzią do swych zniszczonych domostw, na zagony zamulone, gdzie przepadła ich całoroczna praca, bez żadnych środków. To nieszczęście wkłada na nas obowiązek nadzwyczajnego wysiłku i natychmiastowej pomocy. Pobudki wiary i braterstwa chrześcijańskiego powinny stworzyć wielkie dzieło modlitwy i ofiary na rzecz nieszczęśliwych braci. W Roku Jubileuszowym nie moglibyśmy lepiej wyrazić Zbawicielowi swego hołdu i wdzięczności, jak spiesząc z pomocą tym, którzy dzisiaj najbardziej jej potrzebują.

Najmilsi, składajcie datki na powodzian. Współpracujcie z Komitetami pomocy, popierając je we wszelki sposób. „Obfitujcie ku wszelkiemu uczynkowi dobremu“, jak powiada Pismo Święte.

Składki na powodzian zarządzamy we wszystkich kościołach na niedzielę w dniu 5 sierpnia. PWielebne duchowieństwo parafjalne i zakonne zapowie to i przy-

gotuje wiernych. W imię Chrystusa Odkupiciela złożmy wszyscy w ten dzień jałmużnę jubileuszową na rzecz nieszczęśliwych braci naszych. Administratorowie kościołów odeślą te ofiary zaraz przez XX. Dziekanów do Kurji Arcybiskupiej.

Wilno, dnia 23 lipca 1934 r.

ROMUALD JAŁBRZYKOWSKI
ARCYBISKUP METROPOLITA.

W związku z powyższą odezwą Arch. Instytut Akcji Katolickiej w Wilnie wzywa wszystkie organizacje Akcji Katolickiej do czynnego udziału we wszystkich pracach mających na celu przyjsie z pomocą ofiarom powodzi.

≡	ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ	≡
---	--	---

Nominacje. J. E. Ksiądz Arcybiskup-Metropolita Romuald Jałbrzykowski mianował na czas trzyletni Asystentem Generalnym Arch. Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie Ksiądz Kanonika Kap. Wil. Adama Sawickiego, Kanclerza Kurji Metropolitalnej.

Równocześnie J. E. Ksiądz Arcybiskup-Metropolita mianował na dalszy trzyletni okres Dyrektorem Arch. Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie Ksiądz Franciszka Kafarskiego.

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Urlop Dyrektora Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie. Dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej Ks. Franciszek Kafarski wyjechał z dniem 21 b. m. na urlop wypoczynkowy.

Wielki Zjazd Marjański w Wilnie.

Z okazji świętego Roku Jubileuszowego i 7-mej rocznicy Koronacji Obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej odbył się w Wilnie Wielki Zjazd Marjański. Zjazd rozpoczął się uroczystem nabożeństwem w Ostrej Bramie, celebrowanem przez J. E. Księdza Arcybiskupa Metropolite Wileńskiego Romualda Jałbrzykowskiego.

W ramach Zjazdu odbyło się w dniu 2 lipca na placu Łukiskim Wielkie Zgromadzenie. Wzięli w niem udział J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita Wileński, p. Wojewoda Wileński Wł. Jaszczołt, p. Generał St. Skwarczyński, J. E. Ks. Biskup Kazimierz Michalkiewicz, p. Prezydent Miasta Dr. Maliszewski, p. Starosta Grodzki, przedstawiciele urzędów, społeczeństwa oraz tłumnie zebrana ludność z Wilna i okolic.

Zgromadzenie zagał Prezes Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie p. Dyr. Dr. Kazimierz Niżyński w następujących słowach:

„Żyjemy w czasach, które powtarzają się raz na kilkadziesiąt lat. W całym świecie toczy się walka o nowe podstawy życia. Nad społeczeństwem ciąży przesilenie materialne, ale i duchowe. W uciążliwych zmaganiach szuka ludzkość wyjścia z tej dręczącej matni, a zmęczona walką traci wiarę w przyszłość. Wre zacięty bój o Boga!

Papież Pius XI mobilizuje Akcję Katolicką — tę „żywotną świadomość Boga“, odbywa się we wszystkich Państwach i narodach nieskończony łańcuch olbrzymich manifestacji religijnych, święci się 1900 rok jubileuszowy odkupienia świata przez Chrystusa, podnosi się do czci świętych cały szereg wielkich postaci. Dzieje się to w tym celu, aby znękanemu walką światu wskazać na Chrystusa, jako jedyną prawdę, drogę i życie i w Nim szukać odrodzenia.

Ogniwem w tych wielkich manifestacjach — to dzisiejsza uroczystość 7-lecia Koronacji Matki Boskiej Ostrobramskiej. Ma ona stać się tu na ziemiach kresowych wielką akademją wewnętrznego skupienia i zbadania stosunku naszej duszy do siebie samego, do społeczeństwa, Państwa i Kościoła.

W obronie dobra społeczeństwa, tego pierwszego dobra po Bogu stają świeckie rządy, ujmuje wszędzie władzę, od Boga pochodzącą, w ręce silnych i bezwzględnych jednostek. Jest to twarda, ale zbawienna konieczność, aby ułatwić jednostkom i całemu społeczeństwu zrozumienie nowych przejawów życia i dostosowania się do nich. „Biada nam“ mówi Biskup Piński w liście Pastorskim z przed kilku dni, „gdyby te dziwne czasy zastały nas nieprzygotowanych, zakrzepłych w przestarzałych formach i metodach pracy i postępowania, nieorientujących się w potrzebach ciężkich dni naszych, nieumiejących iść po linii

wymagań zdrowej rzeczywistości, a przede wszystkim wskazań w tym względzie Kościoła Świętego, Matki naszej a strażnicy wiary i obyczajów, a przez to i prawdziwego dobra ludzkości.

Niebezpieczeństwo zewsząd nas otacza. Bolszewizm wydał wojnę Bogu i wszystkiemu co święte. Na czele armji bezbożników staje 10 tysięcy przygotowujących się obecnie w Moskwie propagandystów, którzy kult bezbożnictwa mają roznieść po wszystkich ziemiach świata. Polska jest najbliższą i na nas pierwszy atak idzie. Nadomiar złego toczy nas wewnątrz warcholstwo oddziedziczone z czasów przedrozbiorowych i spodłone długotrwałą niewolą. Warcholstwo to nie może zrozumieć, że mając własną Ojczyznę wyrąbaną i powołaną do życia szablą i krwią żołnierza polskiego oraz trudami całego społeczeństwa, że mając tę wielką dziś już mocarstwową Polskę, winniśmy oddać wszystkie nasze siły ku budowaniu Jej spiżowej przyszłości choćby nam przyszło się ponieść najcięższe ofiary. Musimy zrozumieć nowe prądy życia i ugiąć się przed ich koniecznością. Musimy oddać się całkowicie służbie Ojczyzny. Musimy przepoić serca nasze miłością i sprawiedliwością chrześcijańską. Musimy stworzyć wielki front, oparty na Bogu — tej jedynej podstawie zdrowia i potęgi społeczeństwa.

Niechże dzisiejsza uroczystość natchnie nas świętą siłą do spełnienia tych obowiązków! Niech ta Cudowna matka Boska Ostrobramska stanie się dla nas tą stolicą mądrości i każe nam „iść po linii wymagań zdrowej rzeczywistości“! Niech ta Matka Boska Ostrobramska będzie dla nas zwierciadłem sprawiedliwości i zmusi nas do szanowania nakazów władzy świeckiej i Kościoła Katolickiego! Niech wreszcie ta Matka Boska Ostrobramska stanie się tą arką przymierza i usunie z serc naszych wszystkie wzajemne złości i połączy nas w jeden wielki front!

Twórzmy zatem ten front jak najprędzej w imię Boga, który w nas jest, którego niezniszczalne nakazy są wyrte w naszych sumieniach. Stańmy wszyscy przy sobie i ci, którzy piastują władzę, idąc za rozkazem Matki Najświętszej Królowej Korony Polskiej i drodzy nasi żołnierze — następcy dawnych rycerzy, którzy z wizerunkiem Matki Boskiej na piersiach i z pieśnią „Bogarodzica“ na ustach szli w bój za Boga i Ojczyznę, roznosząc sławę imienia polskiego na cały świat i po wszystkie czasy. Wreszcie niech stanie do frontu całe społeczeństwo bez względu na wszelkie różnice, jakieby je dzieliły, korząc się przed Tą co w Ostrej świeci Bramie z głęboką wiarą, iż jak dotąd chroniła nas swoją opieką i mimo straszne nawałnice dziejowe zachowała tu na kresach nieskażoną duszę polską i na przyszłość czuwać nad nami będzie, prowadząc nas ku lepszej potężnej i niewzruszonej przyszłości“!

Po zagajeniu zabrał głos p. prof. Mieczysław Limanowski, który wygłosił podniosłe przemówienie okolicznościowe. Na zakończenie zgromadzenia zebrane tłumy odśpiewały „Boże coś Polskę“.

W Zjeździe i Zgromadzeniu wzięły udział olbrzymie rzesze mieszkańców miasta i pielgrzymek z terenu Archidiecezji Wileńskiej, a nawet i z poza terenu Archidiecezji.

Przez całe cztery dni trwania Zjazdu, codziennie wieczorem p. Dr. Mieczysław Skrudlik wygłaszał w Sali Śniadeckich U.S.B. prelekcje na temat kultu Najświętszej Panny.

WIZYTACJE KANONICZNE 1934 ROKU, LATO.

16. VII. — St. Troki, 18. VII. godz. 9 m. 15 — Rudziszki, 19. VII. g. 7 — Połuknia, 19. VII. g. 12 — Rudniki, 22. VII. g. 8 — Niemenczyn, 23. VII. g. 7 m. 15 — Sużany, 23. VII. g. 14 — Jęczmieniszki, 24. VII. g. 8 — Rudomino, 24. VII. g. 14 — Jaszuny, 25. VII. g. 8 — Biała Waka, 26. VII. g. 8 — Miedniki, 26. VII. g. 13 — Rukojnie, 29. VII. g. 8 — N. Troki, 30. VII. g. 8 — Taboryszki, 30. VII. g. 13 — Onżadów, 31. VII. g. 8 — Porudomino, 31. VII. g. 13 — Czarny Bór, 1. VIII. g. 8 — Ostrowiec, 1. VIII. g. 14 — Szumsk (konf. Dek.), 5. VIII. g. 8 — Ławaryszki, 5. VIII. g. 14 — Mickuny, 6. VIII. g. 8 — Olkieniki (konf. Dek.), 7. VIII. g. 8 — Balingródek, 7. VIII. g. 12 — Bujwidze, 8. VIII. g. 8 — Bystrzyca, 8. VIII. g. 13 — Michaliszki, 9. VIII. g. 7 — Gierwiaty, 9. VIII. g. 12 — Worniany (konf. Dek.), 12. VIII. g. 8 — Podbrzezie, 13. VIII. g. 8 — Suderwa, 13. VIII. g. 13 — Szyłany, 16. VIII. g. 8 — Mejzagola, 16. VIII. g. 13 — Olany, 19. VIII. g. 9 — Dukszty Pijarskie, 21. VIII. g. 8 — Rzesza Wielka, 22. VIII. g. 8 — Korwie (konf. Dek.), 23. VIII. g. 8 — Soleczniki Wielkie, 23. VIII. g. 14 — Soleczniki Małe.

DZIAŁ INSTRUKCYJNY.

Zmiany statutów organizacji A. K. Najdostojniejszy Episkopat Polski nadał organizacjom Akcji Katolickiej nowe statuty, dostosowane do nowego prawa o stowarzyszeniach i do potrzeb Akcji Katolickiej. Wprowadzają one między innymi zmianami również i zmianę nazwy Stowarzyszeń A. K. Ogólnopolskie centrale (krajowe) według nowych statutów nazywają się następująco: Katolicki Związek Mężów (siedziba w Warszawie), Katolicki Związek Kobiet (dawn. Katolickie Zjednoczenie Polek) — siedziba w Krakowie, Katolicki Związek Młodzieży Męskiej i Katolicki Związek Młodzieży Żeńskiej (dawn. Zjednoczenie Młodzieży Polskiej) — siedziba w Poznaniu.

Diecezjalne centrale dawniej nazywały się Związkami — dziś według nowych statutów Stowarzyszeniami, a więc Katolickie Stowarzyszenie Mężów (dawn. Kat. Związek Mężczyzn), Katolickie Stowarzyszenie Kobiet (dawn. Kat. Związek Polek), Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej (dawn. centrala młodzieży była wspólna i nazywała się Związek Młodzieży Polskiej).

Według nowych statutów lokalne organizacje (parafjalne) są oddziałami Stowarzyszeń diecezjalnych. Nazwa np. dawniejszego S. M. P. brzmi dziś: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej (lub Żeńskiej) w Wilnie oddział w

Nazwa dawn. Kat. Stow. Polek brzmi dziś: Kat. Stow. Kobiet w Wilnie oddział w

Nazwa dawn. Kat. Stow. Mężczyzn brzmi dziś: Kat. Stow. Mężczyzn w Wilnie oddział w

Wszystkie centrale Archidiecezjalne (Stowarzyszenia) odbyły w dniu 15 lipca b. r. nadzwyczajne zjazdy delegowanych. Na zjazdach tych przyjęto do wiadomości nowe statuty i w związku z nowymi statutami podjęto szereg uchwał. Sprawy te poruszone są w działach poszczególnych stowarzyszeń.

Sprawy, wynikające ze zmiany statutow. W związku ze zmianami statutow organizacji Akcji Katolickiej, Stowarzyszenia (centrale arch.) musiały dokonać szeregu formalności u władz administracyjnych. Na mocy pisma wysłanego przez J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolitę do Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie wszystkie te organizacje zostały aprobowane, jako stowarzyszenia, służące katolickim celom religijnym i wyznaniowym.

Odpisy tej aprobaty rozesłały centrale archidiecezjalne wraz z odpowiedniami pismami do Starostw, powiadamiając w ten sposób o zmianie statutow i o przyjęciu statutu uchwalonego przez Episkopat.

Pozatem Stowarzyszenia rozesłały do swoich oddziałów okólniki wraz z gotowymi pismami, które oddziały przesłały do swych starostw, załączając 1 egz. nowego statutu. W ten sposób parafjalne organizacje oficjalnie powiadomiły Starostwa o zmianie statutu.

Charakterystyczne cechy nowych statutow. Prezesa i Sekretarza Generalnego wszystkich organizacji archidiecezjalnych A. K. w myśl nowych statutow mianuje J. E. Arcybiskup. Poza tem J. E. Arcybiskup mianuje jeszcze swojego bezpośredniego przedstawiciela do każdej z tych central t. zw. Asystenta Kościelnego.

Nowe statuty przewidują okręgi. Regulamin tych okręgów podamy w najbliższym czasie. Okręg taki pod względem terenu będzie się pokrywał z dekanatem. Asystentów Kościelnych poszczególnych okręgów zamianuje również Arcybiskup. Prezes(ka) Okręgu tej czy innej organizacji zostaje powołany(a) z wyboru, wybór też jednakże zatwierdza Asystent Kościelny Okręgu danej organizacji.

Jeżeli chodzi o oddziały to w oddziałach podobnie jak i w okręgach nie istnieje nazwa zarząd natomiast jest nazwa *Kierownictwo* Okręgu lub oddziału.

W oddziałach podobnie jak w okręgach i Stowarzyszeniach centralnych istnieje funkcja Asystenta Kościelnego. Asystentów Kościelnych zamianuje specjalnem zarządzeniem Arcybiskup i będą nimi Księża Proboszczowie.

Wybór Prezesa (ki) Kierownictwa Oddziału Kat. Stow. Młodz. zatwierdza pisemnie Asystent Kościelny oddziału.

O innych cechach nowych statutow podawać będziemy na kursach i w następnych numerach „Wiadomości A. K.”

Należałoby tylko jeszcze poruszyć sprawę Patronatów w dawnem S. M. P.

Nowe statuty instytucji patronatów nie uwzględniają. Uwzględniają tylko, jak wyżej zaznaczyliśmy funkcję Asystenta Kościelnego, który odpowiedzialny jest przed Ordynariuszem za działalność oddziału.

Ponieważ jednak współpraca osób starszych poza Asystentem Kościelnym w organizacjach młodzieży nie tylko jest potrzebna, ale i konieczna, nowe statuty przewidują kategorię członków t. zw. współpracujących. Wszystkich przeto członków patronatu, którzy ukończyli 30 lat życia należy wciągnąć na listę członków współpracujących. Tych zaś członków Patronatów, którzy nie ukończyli jeszcze 30 roku życia można wybrać do Kierownictwa oddziału.

Instrukcja, dotycząca zmian w kierownictwie oddziału.

W myśl art. 27 nowych statutów w oddziałach niema już zarządów, a jest t. zw. *Kierownictwo oddziału*. Kierownictwo oddziału składa się conajmniej z 3-ch członków (Prezesa, Sekretarza i Skarbnika) może być i więcej — tak jak to było dotychczas.

Członkiem kierownictwa oddziału może zostać osoba pełnoletnia. (W oddziałach K. S. M. — nie przekraczająca 30 roku życia).

Ponieważ w związku ze zmianami statutów zajdą z pewnością zmiany w składzie kierownictwa oddziałów, o czym należy najwyżej w przeciągu dwóch tygodni powiadomić Starostwo, (pod rygorem grzywny 500 zł.), dajemy następujący wzór pisma do Starostwa w powyższej sprawie.

Nazwa Stowarzyszenia

, dnia 193 r.

Oddział w

L. dz.

Dot. zmiany kierownictwa (i lokalu)

Do

Starostwa Powiatowego

w

Stosownie do art. 13, ustęp 3, prawa o stowarzyszeniach z dnia 27.X. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94.32. poz. 808) donosimy uprzejmie, że Kierownictwo naszego Oddziału stanowią obecnie:

a), zamieszkały w
i pełniący funkcję

b), zamieszkały w
i pełniący funkcję

c), zamieszkały w
i pełniący funkcję

L o k a l naszego Stowarzyszenia mieści się obecnie w, przy ul.

Prosimy uprzejmie o przyjęcie do wiadomości naszego zawiadomienia oraz o potwierdzenie jego dokonania.

Prezes Kierownictwa
Oddziału

Sekretarz Kierownictwa
Oddziału

W miejscu firmowej pieczętki należy podać nazwę oddziału, wysyłającego pismo, np. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej w Wilnie Oddział w Ładwarowie.

Jak już wyżej powiedzieliśmy wybór Prezesa (ki) Kierownictwa Oddziału Stow. Młodz. zatwierdza pisemnie Asystent Kościelny. W tym celu bezpośrednio po wyborze przesyła Kierownictwo Oddziału do Asystenta Kościelnego pismo, którego wzór niżej podajemy.

Nazwa Stowarzyszenia dnia
Oddział w
L. dz.

Dot. zatwierdzenia prezesa Oddziału.

Przewielebny Asystent Kościelny

Oddziału Kat. Stow. Młodz. Męskiej (Żeńskiej)

W

Niniejszem donosimy uprzejmie, że na walnym zebraniu Oddziału w dniu wybrano na prezesa Kierownictwa naszego Oddziału p.

Stosownie do art. 23 pkt. a. statutu Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej uprzejmie prosimy o zatwierdzenie wymienionego wyżej wyboru.

Z uwagi na okoliczność, że władze państwowe mają prawo badać, czy wybór ten został zatwierdzony, prosimy uprzejmie o pisemne wyrażenie zgody na powyższy wybór.

Kreślimy się z wyrazami szacunku i poważania

Zarządy Par. A. K. Ponieważ już na Zjazdach Delegowanych, były zapytania, czy statuty Zarządów Par. A. K. nie uległy zmianie, komunikujemy, że Zarządy Par. A. K. rządzą się dotychczasowym statutem i żadnych zmian statutowych nie będzie.

Zaznajomienie Parafjalnych Zarządów A. K. z nowymi Statutami. Nowe Statuty regulują w szczególny sposób również stosunek Oddziału Stowarzyszeń A. K. do Parafj. Akcji Katolickiej, wyznaczają mu jasno wzajemne prawa i obowiązki. Wobec tego jest konieczne, aby ze Statutami tych Stowarzyszeń zaznajomiły się również jak najdokładniej wszystkie Parafjalne Zarządy Akcji Katolickiej jak i Dekanalne Rady A. K.

W tym celu powinny Diecezjalne Instytuty A. K. dostarczyć wszystkim Zarządom Parafj. A. K. oraz Radom Dekanalnym te Statuty, najlepiej w wydaniu zbiorowym (Biblioteczka A. K. Nr. 7) oraz wezwać te ośrodki do przestudjowania ich i zastosowania na terenie parafji (dekanatu) tych artykułów i postulatów Statutów, które dotyczą stosunku do Akcji Katolickiej.

W miejscu firmowej pieczętki należy podać nazwę oddziału, wysyłającego pismo, np. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej w Wilnie Oddział w Ladwarowie.

Jak już wyżej powiedzieliśmy wybór Prezesa (ki) Kierownictwa Oddziału Stow. Młodz. zatwierdza pisemnie Asystent Kościelny. W tym celu bezpośrednio po wyborze przesyła Kierownictwo Oddziału do Asystenta Kościelnego pismo, którego wzór niżej podajemy.

Nazwa Stowarzyszenia dnia
 Oddział w
 L. dz.

Dot. zatwierdzenia prezesa Oddziału.

Przewielebny Asystent Kościelny

Oddziału Kat. Stow. Młodz. Męskiej (Żeńskiej)

w

Niniejszem donosimy uprzejmie, że na walnem zebraniu Oddziału w dniu wybrano na prezesa Kierownictwa naszego Oddziału p.

Stosownie do art. 23 pkt. a. statutu Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej uprzejmie prosimy o zatwierdzenie wymienionego wyżej wyboru.

Z uwagi na okoliczność, że władze państwowe mają prawo badać, czy wybór ten został zatwierdzony, prosimy uprzejmie o pisemne wyrażenie zgody na powyższy wybór.

Kreślimy się z wyrazami szacunku i poważania

Zarządy Par. A. K. Ponieważ już na Zjazdach Delegowanych, były zapytania, czy statuty Zarządów Par. A. K. nie uległy zmianie, komunikujemy, że Zarządy Par. A. K. rządzą się dotychczasowym statutem i żadnych zmian statutowych nie będzie.

Zaznajomienie Parafjalnych Zarządów A. K. z nowymi Statutami. Nowe Statuty regulują w szczególny sposób również stosunek Oddziału Stowarzyszeń A. K. do Parafj. Akcji Katolickiej, wyznaczają mu jasno wzajemne prawa i obowiązki. Wobec tego jest konieczne, aby ze Statutami tych Stowarzyszeń zaznajomiły się również jak najdokładniej wszystkie Parafjalne Zarządy Akcji Katolickiej jak i Dekanalne Rady A. K.

W tym celu powinny Diecezjalne Instytuty A. K. dostarczyć wszystkim Zarządom Parafj. A. K. oraz Radom Dekanalnym te Statuty, najlepiej w wydaniu zbiorowym (Biblioteczka A. K. Nr. 7) oraz wezwać te ośrodki do przestudjowania ich i zastosowania na terenie parafji (dekanatu) tych artykułów i postulatów Statutów, które dotyczą stosunku do Akcji Katolickiej.

Organizacja Święta Chrystusa-Króla. Temat na tegoroczne Święto Chrystusa - Króla jest następujący:

**„JUBILEUSZ ODKUPIENIA —
WEZWANIEM DO ŻYCIA WEWNĘTRZNEGO
I DUCHOWEGO ODRODZENIA SPOŁECZEŃSTWA“.**

Temat ten łączy wskazania, zawarte w § 30 Instrukcji Programowej dla A. K., gdzie polecono ośrodkom Akcji Katolickiej:

- a) uświadamiać o znaczeniu dzieła Odkupienia dla życia jednostek, dla Kościoła i ludzkości oraz
- b) szerzyć ruch rekolekcyjny i starać się, by członkowie ośrodków kierowniczych A. K. i członkowie Zarządów Stowarzyszeń odprawili w ciągu tego roku rekolekcje zamknięte.

Temat ten nawiązuje również do wielkich uroczystości Roku Świętego, które się już we wszystkich diecezjach odbywają. Akcja Katolicka jako ruch religijny i apostolski nie może przejść obok tych obchodów, ale musi swoje uroczystości z nimi ściśle połączyć i do nich dostosować. Z tych względów otrzymało tegoroczne Święto Akcji Katolickiej taki właśnie temat.

Podany temat ujęty zostaje praktycznie i dla propagandy w następującym hasle:

**„W CHRYSZUSIE — ODKUPIENIE!
W CHRYSZUSIE — ODRODZENIE!“**

Hasło to ujmuje zarówno zagadnienie Odkupienia, jak i zagadnienie życia wewnętrznego (ruch rekolekcyjny).

Charakter Święta. Tegoroczne Święto ma szczególny — jak już powiedzieliśmy — charakter, gdyż łączy się ściśle tematem swoim, hasłem oraz obchodami z uroczystościami Roku Jubileuszowego. Ponieważ te uroczystości rozłożone są już według zarządzeń Biskupów Ordynariuszów na cały rok, Akcja Katolicka nie będzie podejmowała już osobnej akcji religijnej w tym zakresie.

Byłoby również bardzo dobrze, aby Akcja Katolicka t. j. Zarządy Parafjalnej A. K. i Stowarzyszenia A. K., może nie w samo święto, co byłoby trudnem, ale w okresie Święta (najlepiej w tygodniu poprzedzającym) w swoim zakresie, w jednolitych grupach parafjalnych odprawiła nabożeństwo i procesję, przepisane dla uzyskania odpustów jubileuszowych. W ten sposób, nie wyodrębniając się od ogólnych uroczystości, uczymy w naszej grupie Akcji Katolickiej równocześnie i Rok Święty i nasze doroczne Święto Akcji Katolickiej. Jeżeli to zrobimy w tygodniu poprzedzającym Święto, to wtedy po uzyskaniu tylu łask i odpustów jednostkowych, możemy tem bogatszych owoców i szczególniejszych łask Bożych spodziewać się dla naszej akcji organizacyjnej w dniu naszego Święta.

Możnaby tu jeszcze wymienić wiele innych sposobów podniesienia i uświetnienia tego szczególnego charakteru naszego Święta. W taki to sposób Rok Jubileuszowy ze wszystkimi uroczystościami, odpustami i łaskami wejdzie do naszej pracy.

Akcja organizacyjna. Obok tej strony religijnej obejmuje nasze doroczne Święto również zewnętrzne manifestacje i obchody, które bynajmniej wobec przewagi tego momentu religijnego nie odpadają i nie tracą na ważności.

To publiczne wyznanie naszych przekonań i zmanifestowanie siły znaczenia naszego ruchu, zorganizowanego teraz tak sprężysto w ramach Akcji Katolickiej, jest szczególnie potrzebne i na czasie wobec coraz głośniejszego i groźniejszego przenikania w życie polskie publiczne i społeczne — prądów sprzecznych z zasadami wiary i wrogich duchowi chrześcijańskiemu.

Nasze manifestacje i wystąpienia zewnętrzne mają dodawać zapału i odwagi zorganizowanym zespołom apostołów i przyciągać do szeregów armii Chrystusowej tych, którzy jeszcze tej łączności z nami nie wykazują.

Święto Chrystusa-Króla ma być zatem *dniem propagandy* naszych haseł, propagandy Akcji Katolickiej.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIEC

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Nowy Oddział KSK. powstał w m-cu maju w Goniądzu (pow. Białostocki) — życzymy mu jak najpomyślniejszego rozwoju.

Zjazd Delegowanych. III Zjazd Delegowanych Katolickiego Związku Polek Arch. Wil. odbył się dn. 13 maja b. r. wzięło w nim udział 103 delegatki parafjalnych stowarzyszeń z terenu Archidiecezji. Na szczególne wyróżnienie zasługują delegatki KSP. z Kamionki i Szemetowszczyzny, które znowu, jak i w roku ubiegłym, przywędrowały na Zjazd pieszo. W obradach Zjazdu wzięły też udział przedstawicielki Zjednoczenia KZP. w Poznaniu w osobach: Przewodniczącej p. Z. Rzepeckiej i Sekretarki Generalnej p. J. Strawińskiej.

Obrady Zjazdu poprzedziła Msza św. odprawiona przez J. E. X. Biskupa - Sufragana Kazimierza Michalkiewicza w kaplicy Ostrobramskiej i okolicznościowe przemówienie Jego Eksceleńcji, podkreślające ogromne znaczenie katolickich organizacyj kobiet — kapłanek domowych ognisk, i wychowawczyń młodego pokolenia.

Zjazd odbywał się w Sali Domu Katolickiego przy ul. Metropolitalnej 1. pod przewodnictwem p. Z. Rzepeckiej.

Zagaiła obrady p. M. M. Jeleńska — Przewodnicząca Związku Wileńskiego, imieniem zaś Arch. Instytutu Akcji Katolickiej przemawiał Prezes — p. Dr. K. Niżyński.

Do Prezydium poproszono pp. prof. Olę Bossowską i Janinę Strawińską.

Na program Zjazdu złożyło się: sprawozdanie z działalności Związku i Stowarzyszeń w 1933 r., oraz uchwalenie budżetu i programu pracy na 1934 r. przedstawionego przez Dyrektorkę Związku p. J. Roszkowską.

Referat p. t. „Apostolstwo kobiety w życiu prywatnem i społecznem” — wygłosiła p. Z. Rzepecka Przewodnicząca Zjednoczenia KZP. w Poznaniu.

Wybory władz Związku dały wyniki następujące: do Zarządu powołano pp.: Marię Mohlową, Marię Hawełkową, Wandę Stulgińską, Halinę Jaworską; do Komisji Rewizyjnej zaś pp.: Marię Niżyńską, Helenę Żagiellówną i Ofelję Nieciecką.

Na zakończenie obrad uchwalono następujące rezolucje:

I.

III Zjazd Delegowanych KSP. Arch. Wil. wychodząc z założenia, że Akcja Katolicka jest akcją zorganizowaną i że tylko Stowarzyszenia o silnej podstawie organizacyjnej dają rękojmię należytej i owocnej pracy, wzywa Zarządy KSP. do zwrócenia szczególniejszej uwagi na wyrabianie solidarności i karności w swych członkach przez przestrzeganie planowej i systematycznej pracy, regularnego uczęszczania na zebrania oraz sumiennego wywiązywania się ze wszelkich wziętych na siebie obowiązków.

II.

III Zjazd Delegowanych KSP. Arch. Wil. podkreślając znaczenie wspólnych uroczystości dla wyrobienia wśród członków spójni organizacyjnej wzywa wszystkie KSP. do zwrócenia specjalnej uwagi na urządzenie obchodów w uroczystość Zwiastowania N. M. P. jako święta organizacyjnego.

III.

III Zjazd Delegowanych KSP. Arch. Wil. podkreślając potrzebę wyrobienia wewnętrznego swych członków, obudzenia w nich większego zrozumienia i umiłowania wiary ojców oraz zespolenia z Kościołem wzywa Zarządy KSP. do zwrócenia szczególniejszej uwagi w tegorocznych pracach religijnych na zapoznanie członków z liturgią zgodnie z ogólnymi wytycznymi programu pracy na r. 1934.

IV.

III Zjazd Delegowanych KSP. Arch. Wil. stwierdzając konieczność otoczenia specjalną opieką rodziny katolickiej, a zwłaszcza kobiety - matki celem uchronienia jej przed zgubnymi wpływami niezgodnej z etyką katolicką propagandy oraz dopomożenia jej moralnie i materialnie do należytego spełnienia jej obowiązków

wzywa Zarządy do organizowania zarówno przy Katolickich Stowarzyszeniach Polek jak i jego oddziałach sekcji opieki nad rodziną ze specjalnem uwzględnieniem macierzyństwa.

Tegoż dnia wieczorem odbyła się w zakładzie św. Józefa herbatka towarzyska urządzona staraniem K. S. P. m. Wilna, celem umożliwienia delegatkom bliższego zaznajomienia się ze sobą i podzielenia wrażeniami ze Zjazdu i z prac w terenie.

Kurs Instrukcyjno-społeczny. W dniach 14 i 15 maja, bezpośrednio po Zjeździe Delegowanych, odbył się w Wilnie Kurs instrukcyjno-społeczny dla delegatek i gości, podczas którego omówiono w szeregu referatów najważniejsze zagadnienia dotyczące prac K. S. P. celem pogłębienia ich i wskazania członkom sposobów pokonywania rozmaitych trudności w pracy napotykanym.

Na całość Kursu złożyły się następujące referaty:

„Współpraca organizacji A. K.” — *X. Fr. Kafarski.*

„Co mamy robić w roku bieżącym” — *J. Roszkowska.*

„Katoliczka w czynie” — *X. Superjor J. Rzymetko.*

„Organizowanie sekcji pogłębienia religijnego” — *p. J. Strawińska.*

„Czytelnictwo i kolportaż” — *X. Kan. Ad. Kulesza.*

„Urabianie zmysłu społecznego u Katolików” — *p. J. Strawińska.*

„Opieka nad macierzyństwem” — *p. H. Jaworska.*

„Praca charytatywna” — *p. T. Birecki.*

„Cele i zadania Marianum” — *p. T. Birecki.*

„Prowadzenie zebrań ogólnych i walnych” — *p. J. Strawińska.*

Zaciekawienie referatami i ożywiona wymiana zdań po każdym referacie dowodzi wielkiego wyrobienia organizacyjno-ideowego uczestniczek Kursu i dużego zainteresowania ich pracami K. S. P.

Pielgrzymka do Kalwarji. Na zakończenie Zjazdu i Kursu odbyła się w dn. 16 maja wspólna pielgrzymka do Kalwarji, w której wzięło udział około 40 osób pod przewodnictwem Ks. Lucjana Sołtana, Asystenta kościelnego K. S. P. par. św. Jana w Wilnie.

Zebrania Zarządu KSK. Zebrania Zarządu KSK. odbyły się dn. 7 maja, 28 maja i 11 czerwca. I. z nich było poświęcone szczegółowemu omówieniu Zjazdu Delegowanych i Kursu, II — ukonstytuowaniu się Zarządu i podziałowi prac, III — kompletowaniu biblioteczek wędrownych i sprawom bieżącym.

Zjazdy. W dniach 15 i 16 czerwca r. b. odbył się w Poznaniu doroczny Zjazd Prezydium i Rady Naczelnej Zjednoczenia, poświęcony specjalnie omówieniu nowych statutów.

Z ramienia Związku Wileńskiego brała udział w Zjeździe p. prof. Olga Bossowska.

Nadzwyczajny Zjazd Delegowanych odbył się dn. 15 lipca b. r. Zebrane delegatki uchwaliły zmienić dotychczasowy statut Katolickiego Związku Polek na nowy nadany nam przez Najdosłojniejszy Episkopat Polski. J. E. X. Arcybiskup-Metropolita

Wileński pismem swoim z dn. 16. VII. b. r. L. dz. 338 aprobował nasze Stowarzyszenie.

W związku ze zmianą statutu zaszła też i zmiana w nazwie naszej organizacji.

Centrala nasza ogólnopolska nosi obecnie nazwę: „Katolicki Związek Kobiet”. Centrala archidiecezjalna — „Katolickie Stowarzyszenie Kobiet w Wilnie”, organizacje parafjalne — „Katolickie Stowarzyszenie Kobiet w Wilnie, Oddział w (nazwa parafji).

W celu zapoznania się ze zmianami jakie zaszły w sposobie załatwiania spraw prawno-rejestracyjnych w stosunku do władz administracyjnych — Starostwo, prosimy dokładnie przeczytać instrukcje Arch. Instytutu A. K. zawarte w niniejszym numerze „Wiadomości” i do nich ściśle się zastosować.

Władze Kat. Stow. Kobiet w Wilnie przedstawiają się obecnie następująco: J. E. X. Arcybiskup-Metropolita Wileński mianował Asystentem Kościelnym X. Kan. Leona Żebrowskiego, Prezeską — p. Marię Mieczysławową Jeleńską a Sekretarką Generalną — p. Jadwigę Roszkowską.

Zjazd zaś delegowanych z dn. 15 lipca potwierdził uprzedni wybór do Zarządu następujących Pań: prof. Olgi Bossowskiej, prof. Haliny Jaworskiej, Marii Mohlowej, Marii Hawełkowej, Wandy Stulgińskiej, Marii Kołaszewskiej i Marii Józefowej Jeleńskiej. Komisja Rewizyjna została również niezmieniona.

Ukonstytuowanie się Zarządu Związku. Nowy Zarząd przedstawia się następująco: p. Marija Mieczysławowa Jeleńska — Przewodnicząca, prof. Olga Bossowska — I wice-przewodnicząca, p. Marija Mohlowa — II wice-przewodnicząca, p. Marija Hawełkowa — sekretarka. Członkowie: prof. Halina Jaworska, p. Wanda Stulgińska, p. Marija Kołaszewska, p. Marija J. Jeleńska.

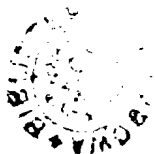
Ruch w organizacji. Dnia 6 maja Dyrektorka Związku p. J. Roszkowska brała udział w Zjeździe Delegowanych S. M. P. żeńskiej, wygłaszając referat n. t. „Walka z nowoczesnem pogaństwem — nakazem naszym”.

Dnia 30 maja cały Zarząd Związku brał udział w uroczystem poświęceniu sztandaru KSP. par. Ostra Brama w Wilnie.

Dnia 31 maja Zarząd Związku i Stowarzyszenia m. Wilna wzięły udział w uroczystej procesji Bożego Ciała w Wilnie.

Dnia 15 czerwca staraniem KZP. zwołane zostało zebranie przedstawicieli organizacji religijno-społecznych m. Wilna celem omówienia sprawy domu rekolekcyjnego w Kalwarji.

Składki członkowskie opłacili w dalszym ciągu KSP.: w Rudziszkach — 3 zł. za I p-cze; w głębokiem — 6 zł. za 1934 r.; w Lipniskach — 1.50 za II kw-ł; w Wiszniewie — 4 zł. za 1934 r.;

w Kamionce — 3 zł. za I p-cze; w Mosarzu — 3 zł. za I p-cze; w Mikielowszczyźnie — 3 zł. za I p-cze; w Brzostowicy Wielkiej — 1.50 za I kw-t; w Wilnie par. św. Jakóba — 3 zł. za II p-cze; w Starosielcach — 6 zł. za b. r.

INSTRUKCJE ZARZĄDU.

I. DZIAŁ ORGANIZACYJNY.

Nowy statut, tak dawno oczekiwany przez wszystkie Stowarzyszenia, już jest na składzie w Związku i będzie obowiązywał od 1 sierpnia b. r. dlatego też każdy Zarząd obowiązany jest jak najprędzej sprowadzić go sobie i dokładnie z nim się zapoznać, najlepiej byłoby zrobić to wspólnie na zebraniach Zarządu. A więc zebrania sierpniowe poświęcamy zaznajomieniu się z nowym statutem, a gdyby były jakie niejasności, to zwróćmy się po wyjaśnienia do centrali w Wilnie.

Zarządy niech zaopatrzą swych członków w legitymacje i odznaki członkowskie, które należy zamawiać w Stowarzyszeniu w Wilnie — legitymacje są w cenie 10 gr. sztuka, odznaki — 60 gr. sztuka. Oprócz tego polecamy obrazki M. B. Ostrobramskiej z oficjalną modlitewką naszą Stowarzyszeniową, którą powinnyśmy odmawiać przy naszych zebraniach. — Cena 1 obrazka 10 gr.

Regulujemy należności w Stowarzyszeniu. Bardzo wiele oddziałów nie opłaciło jeszcze składki członkowskiej za I półrocze b. r. najwyższy czas pomyśleć o tem: Składka wynosi, jak wiemy 6 zł. rocznie od oddziału, można ją wpłacić odrazu, lub ratami półrocznymi, czy kwartalnymi. Dotąd Zarząd umieszcza w „Wiadomościach“ wykaz oddziałów, które *opłaciły* składkę, czy chcemy znaleźć tam wykaz tych, co *nie opłaciły*?

A dlaczego Zarządy nie nadsyłają króciutkich chociażby sprawozdań półrocznych — nie wiemy, co się u was dzieje, a jesteśmy tego bardzo ciekawe.

II. PRACA RELIGIJNO-IDEOWA.

15 sierpnia. Już w lipcu szykujemy się do obchodu w rocznicę „Cudu nad Wisłą“. Niech się nań złoży uroczyste nabożeństwo ze wspólną dziękczynną Komunią św. członków za szczęśliwe ocalenie nas od bolszewików. A na specjalnem zebraniu w odpowiedniej pogadance czy referacie zastanówmy się, co my Polki-Katoliczki możemy dziś zrobić dla Ojczyzny naszej i dla społeczeństwa, by przyczynić się do polepszenia jego bytu. Po materiały na ten obchód należy zwracać się do Wilna.

Na czytania świąteczne, polecamy bardzo „Postaci Świętych“ — krótkie, ozdobnie wydane, a bardzo ładnie opracowane żywoty Świętych Pańskich — cena każdej książeczki tylko 30 gr. Zamawiajmy je w Stowarzyszeniu, gdzie znajdziemy inne wydawnictwa religijne.

III. PRACA KULTURALNO-OŚWIATOWA.

Biblioteczki wędrowne. Chcąc częściowo przynajmniej zaradzić brakowi książek w naszych oddziałach Zarząd Stowarzyszenia przystępuje w jesieni do kompletowania biblioteczek wędrownych, które będą własnością Stowarzyszenia, ale będą wypożyczane oddziałom na pewien okres czasu.

Oczywiście takie biblioteczki złożone z kilkudziesięciu książek drogo kosztują, a pieniędzy brak. Otóż, popierając wniosek jednej z pań delegatek na Zjeździe w Wilnie, zwracamy się tą drogą do naszych oddziałów z prośbą o dobrowolne opodatkowanie się na ten cel. Za parę złotych oddział biblioteczki sobie nie kupi, a te parę złotych wpłaconych przez każdy oddział do kasy Stowarzyszenia, pozwoli na zakupienie większej ilości biblioteczek, z których korzystać będą mogły wszystkie oddziały. Tworzymy więc „Fundusz biblioteczny” i wierzymy, że oddziały zrozumieją swoją własną korzyść i przyjdą nam z pomocą. Wszystkie ofiary na ten cel prosimy kierować pod adresem Stowarzyszenia, Wilno, ul. Metropolitalna 1, lub w P. K. O. na Nr. 80.742 z zaznaczeniem na odwrocie: „na fundusz biblioteczny” a Zarząd K. S. K. ze swej strony zobowiązuje się wydać pieniądze, które wpłyną od oddziałów, tylko na biblioteczki wędrowne. Wykaz ofiar, które na ten cel wpłyną, umieszczając będziemy w „Wiadomościach” — Czekamy.

„Królowa Jadwiga”. Nakładem Katolickiego Związku Kobiet w Poznaniu wydany został Nr. 1 biblioteczki wykładowej p. t. „Królowa Jadwiga” — cena 30 gr. do nabycia w Stowarzyszeniu w Wilnie.

IV. PRACA SPOŁECZNO-CHARYTATY WNA.

Oplekujmy się dziećmi w okresie letnim by nie były pozostawione same sobie. Pamiętajmy o tem, by spełniały swe obowiązki religijne — uczestnictwo we Mszy św. w święta. — A może dałoby się zbierać je przynajmniej w święta, chociażby w naszym Ognisku, lub na świeżem powietrzu i poczytać coś z niemi — jakieś odpowiednie dziecinne pisemko, lub dobrą książeczkę? Gdyby trzeba było, to chętnie służymy informacjami.

V. PRACA GOSPODARCZO-ROLNICZA.

Przetwory owocowe. Teraz czas najodpowiedniejszy na robienie ich — zabierzmy się więc do robienia zapasów zimowych.

Książki gospodarskie. Duży spis książek z zakresu gospodarstwa kobiecego przyniósł czerwcowy numer „Zjednoczenia” — może znajdziemy tam coś odpowiedniego dla siebie — to sobie kupmy.

III

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW

III

J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita Wileński Romuald Jałbrzykowski, pismem z dnia 16 lipca 1934 r. Nr. 337, zawiadomił PP. Wojewodów w Wilnie, Białymstoku i Nowogródku, że zgodnie z § 5 Ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 28.I. 1934 r. o stowarzyszeniach służących katolickim celom religijnym i wyznaniowym (Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 72 z dn. 31.I. 1934 r.), aprobował stowarzyszenie pod nazwą „Katolickie Stowarzyszenie Mężów” z siedzibą w Wilnie, jako stowarzyszenie odpowiadające wymaganiom § 1 wymienionego Rozporządzenia.

Jego Ekscelencja Ks. Arcybiskup - Metropolita Romuald Jałbrzykowski, na mocy § 9 statutu Katolickiego Stowarzyszenia Mężów, mianował w dniu 20 lipca r. b. Asystentem Kościelnym Katolickiego Stowarzyszenia Mężów w Wilnie — ks. kan. Antoniego Cichońskiego, Prezesem p. adw. Marjana Kosińskiego i Sekretarzem Generalnym — ks. Aleksandra Mościckiego.

W związku z powyższem Zarząd Katolickiego Stowarzyszenia Mężów powiadomił pismem z dn. 21 lipca r. b. L. dz. 2 Urzędy Wojewódzkie: w Wilnie, Białymstoku i Nowogródku o powstaniu Katolickiego Stowarzyszenia Mężów w Wilnie i podał do wiadomości skład personalny Zarządu.

Dnia 15 lipca 1934 roku odbył się Nadzwyczajny Zjazd Delegowanych Katolickiego Związku Mężczyzn Archidiecezji Wileńskiej, protokół którego brzmi jak następuje:

PROTOKUŁ

NADZWYCZAJNEGO WALNEGO ZGROMADZENIA
KATOLICKIEGO ZWIĄZKU MĘŻCZYZN ARCH. WIL.

w Wilnie, z dnia 15 lipca 1934 roku.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Wybór Prezydium.
3. Stwierdzenie obecnych.
4. Zmiana statutu.
5. Sprawy wynikające ze zmiany statutu.

6. Wybór Zarządu.
7. Wybór Komisji Rewizyjnej.
8. Sprawa składek członkowskich.
9. Wolne wnioski.
10. Odczytanie protokołu.
11. Zakończenie.

1. **Zagajenie.** Walne Zgromadzenie Katolickiego Związku Mężczyzn Archidiecezji Wileńskiej w Wilnie, odbywające się w dniu 15 lipca 1934 r. w Wilnie w sali Chrześcijańskiego Domu Ludowego przy ul. Metropolitalnej Nr. 1, o godz. 14 min. 30, zagał p. Wacław Olszewski, wyjaśniając przyczynę zwołania Zgromadzenia, oraz stwierdzając, że Zgromadzenie zwołane zostało prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami statutu — prawomocności Zgromadzenia nikt nie zaczął i, że porządek obrad Zgromadzenia został podany w zaproszeniu na Zebranie, a nie wpłynęła żadna propozycja celem zmiany porządku obrad.

2. **Wybór Prezydium.** Prezydium Zgromadzenia za zgodą obecnych tworzyli: p. Wacław Olszewski jako Przewodniczący, p. Bernard Rusiecki jako sekretarz, ks. Proboszcz Wacław Grabowski, ks. Aleksander Mościcki i p. Antoni Jurewicz — jako asesorowie.

3. **Stwierdzenie obecnych.** Przewodniczący stwierdza, że wszyscy zapisani są na liście obecnych i, że na podstawie § 17 statutu Zgromadzenie jest prawomocne.

4. **Zmiana statutu.** Sprawę zmiany statutu referował ks. Aleksander Mościcki. Jednomyślnością głosów zapadły następujące uchwały:

a) Walne Zgromadzenie Katolickiego Związku Mężczyzn Archidiecezji Wileńskiej w Wilnie uchwała zmienić dotychczasowy swój statut, przyjmując statut Katolickiego Stowarzyszenia Mężów uchwalony przez Episkopat.

b) Walne Zgromadzenie postanawia, że do czasu wejścia w moc statutu, pozostają w mocy dotychczasowe zwyczaje, przepisy i uchwały organizacyjne, o ile one nie są w sprzeczności z nowym statutem lub nowymi uchwałami względnie zarządzeniami, na ich podstawie prawomocnie wydanymi.

c) Egzemplarz nowej redakcji statutu Katolickiego Stowarzyszenia Mężów załącza się do akt protokołu jako załącznik.

5. **Sprawy wynikające ze zmiany statutu.** Na pytania skierowane w sprawie zmiany statutu odpowiadał ks. Aleksander Mościcki, wyjaśniając poruszane sprawy.

6. **Wybór Zarządu.** Zgodnie z art. 17 nowego statutu wybiera Walne Zgromadzenie jednomyślnością głosów następujących członków Zarządu:

1. Adw. Marjan Kosiński,
2. Ks. Aleksander Mościcki,
3. Inż. Jan Borowski,
4. Apl. Bernard Rusiecki,
5. Władysław Ostrowski,
6. Józef Hawełko,
7. Stanisław Pilczewski,
8. Wincenty Puszkarski,
9. Antoni Jurewicz.

7. Wybór Komisji Rewizyjnej. Zgodnie z art. 21 nowego statutu wybiera Walne Zgromadzenie następujących członków Komisji Rewizyjnej:

1. Wacław Olszewski,
2. Antoni Sawicki,
3. Wiktor Jankowski.

8. Sprawa składek członkowskich. Uchwalono następujące składki:

- a) w oddziałach wpisowe 20 gr. i członkowskie najmniej 10 gr. miesięcznie.
- b) na rzecz stowarzyszenia 3 zł. rocznie od każdego oddziału, bez względu na ilość członków.

9. Wolne wnioski. W wolnych wnioskach postanowiono protokół Zjazdu umieścić w Wiadomościach Archidiecezjalnych Akcji Katolickiej w Wilnie.

10. Odczytanie protokołu. Protokół Walnego Zgromadzenia odczytano i przyjęto.

11. Zakończenie. Przewodniczący zakończył obrady Walnego Zgromadzenia o godz. 16 min. 40.

(—) *Bernard Rusiecki,*
Sekretarz Zebrania

(—) *Wacław Olszewski,*
Przewodniczący Zebrania.

Prawem nowego statutu, przemianowane stowarzyszenie „Katolicki Związek Mężczyzn Archidiecezji Wileńskiej w Wilnie” na „Katolickie Stowarzyszenie Mężów w Wilnie” zakłada oddziały które występują prawnie jako „Katolickie Stowarzyszenie Mężów w Wilnie, Oddział w”.

Wszelkie druki i pieczęcie b. Katolickiego Związku Mężczyzn Archidiecezji Wileńskiej z dniem 15 lipca 1934 r. przestały mieć moc prawną.

Wszelkie pieczęcie przewidziane statutem nowego Stowarzyszenia zamawiać należy w Centrali Katolickiego Stow. Mężów w Wilnie, ul. Metropolitalna Nr. 1.

Formalności związane z rejestrem poszczególnych oddziałów załatwia bezpośrednio z odnośniami władzami Centrala Katolickiego Stowarzyszenia Mężów w Wilnie, ul. Metropolitalna Nr. 1.

	KATOLICKIE STOW. MŁODZ. ŻEŃSKIEJ KATOLICKIE STOW. MŁODZ. MĘSKIEJ	
--	---	--

Aprobata J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity Wileńskiego Kat. Stow. Młodz. Męskiej i Kat. Stow. Młodz. Żeńskiej w Wilnie. Pismem Nr. 334 i Nr. 336 z dn. 16 lipca 1934 r. do Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita Wileński zaaprobował Kat. Stow. Młodz. Męskiej w Wilnie i Kat. Stow. Młodz. Żeńskiej w Wilnie jako organizacje służące katolickim celom religijnym i wyznaniowym.

Asystentem Kościelnym obydwu powyższych Stowarzyszeń mianował J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita Księdza Prof. Władysława Kisiela.

Nominacje. J. E. Ks. Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski Metropolita Wileński, stosownie do art. 17 p. 1 Statutu Kat. Stow. Młodz. Męskiej w Wilnie mianował p. pułk. Władysława Piaseckiego Prezesem Zarządu Kat. Stow. Młodzieży Męskiej. Sekretarzem zaś Generalnym Kat. Stow. Młodz. Męskiej w Wilnie Ks. Franciszka Kafarskiego, Dyrektora Archid. Instytutu Akcji Katolickiej. Zastępcą Sekretarza Generalnego został p. Kazimierz Jędrychowski, członek Zarządu Kat. Stow. Młodz. Męskiej.

W Kat. Stow. Młodz. Żeńskiej mianował J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita Prezeską p. Stanisławę Srebrzyńską, pełniącą obowiązki Sekretarki Generalnej p. Jadwigę Roszkowską.

Skład członków Zarządu obydwu Stowarzyszeń podajemy na innem miejscu.

KOMUNIKATY.

Zmiana statutów i nazwy. Z dniem 15 lipca b. r. przestał istnieć Związek Młodzieży Polskiej, a na miejscu jego pozostały dwie centrale pod nazwą **Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej w Wilnie i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej w Wilnie.**

Organizacje te posiadają nowe statuty, nadane przez Najdostojniejszy Episkopat Polski.

Faktyczny rozdział Związku na te dwie centrale nastąpi z dn. 1 września. Z dniem tym oddziały żeńskie (dawne S.M.P. ż.) wysyłać będą pisma wszelkie do swojej centrali, oddziały męskie (dawne S. M. P. m.) również do swojej. Siedziba obydwu central ta sama.

S. M. P. — oddziały K. S. M. Nazwa S. M. P. dziś już nie istnieje. Według nowych statutów parafjalne organizacje młodzieży nazywają się oddziałami K. S. M. Napis na pieczętkach nowych, które zamawiać można w Składnicy, brzmi dziś: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej w Wilnie oddział w Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej w Wilnie oddział w

Przeczytajcie uważnie dział Arch. Instytutu A. K. W dziale Arch. Instytutu A. K. w niniejszym numerze „Wiadomości“ omówione są szczegóły, dotyczące zmian statutu i nazwy.

W sprawie bliższych wyjaśnień, dotyczących obecnego stanu prawnego naszej organizacji, zwracać się należy do Centrali.

1. **I-ą Nagrodę zdobywa Związek Wileński.** — Na podstawie protokołu Sądu Konkursu Kukurydzianego Zjednoczenia Młodzieży Polskiej za rok 1933, odbytego w Poznaniu w dniu 25 kwietnia 1934 roku — *Związkowi Młodzieży Polskiej w Wilnie została przyznana pierwsza nagroda za pracę we wszechpolskim konkursie kukurydzianym za rok 1933. Nagroda przyznana w postaci — dyplomu i wagonu kainitu (nawóz sztuczny).*

W ten sposób — wagon kainitu zostanie obrócony na nagrody dla zespołów konkursowych oddziałów K. S. M., biorących czynny udział w uprawie kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“ w roku bieżącym — 1934.

2. W dążeniu do umożliwienia Młodzieży Stowarzyszonej osiągania zysków dla siebie i rodzin swoich — drogą zbioru i sprzedaży ziół — często obficie rosnących w stanie dzikim: Związek Młodzieży Polskiej wydał szereg instrukcyj, dotyczących zbioru, suszenia, opakowania i zbycia ziół tych odmian, które często są spotykane w ogrodach, na polach, łąkach, miedzach i w lesie.

Instrukcje zostały wydane w postaci jednej broszurki — jako zbiór poszczególnych instrukcji i — są do nabycia w Składnicy po cenie — 20 groszy za cały komplet.

Do wszystkich Druchen i Druhów! Druchny i Druhowie! Jak wiecie już zapewne olbrzymie nieszczęście nawiedziło południowe ziemie Rzeczypospolitej, powódź zniszczyła dobytek wielu ludzi — naszych bliźnich.

Cała Polska śpieszy im na pomoc. W imię miłosierdzia chrześcijańskiego. Nie możemy i my pozostać w tyle, nie możemy uchylić się od udzielenia pomocy.

Wzywa nas do tego nasz Najdostojniejszy Arcypasterz J. E. Ks. Arcybiskup Wileński Romuald Jałbrzykowski.

Idąc posłusznie za głosem Jego wezwania Zarządy Katolic-

kich Stowarzyszeń Młodzieży Męskiej i Żeńskiej zwracają się do was druchny i druhowie z apelem:

Niech każdy jak może przyczyni się do udzielenia pomocy nieszczęśliwym ofiarom powodzi, czy to przez dobrowolny, choć mały ale z serca płynący datek, czy przez współpracę z lokalnymi Komitetami pomocy ofiarom powodzi w Małopolsce.

Druchny i Druhowie! Wśród ofiar powodzi napewno nie braknie i naszych braci organizacyjnych, napewno nie braknie druchen i druhow z szeregów K. S. M. Krakowskich i Tarnowskich — przyjdźmy im z pomocą.

Niech te Stowarzyszenia, które będą mogły się na to zdobyć wysyłają choć drobne ofiary na rzecz druchen i druhow — powodzian. Zebrane w ten sposób sumy zostaną przesłane do Związków Krakowskiego i Tarnowskiego.

A więc jeszcze raz apelujemy, niech każdy w miarę możliwości swojej stara się ulżyć doli tych bliźnich naszych, których dotknęło nieszczęście.

ZJAZDY DELEGOWANYCH.

IX Zjazd Delegowanych S. M. P. męskiej.

W dniu 10 maja 1934 roku obradował w Wilnie w Sali Chrześcijańskiego Domu Ludowego przy ul. Metropolitalnej 1, IX Zjazd Delegowanych Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Męskiej Związku Wileńskiego.

Zjazd zagał Prezes Zarządu Związku P. Płk. Władysław Piasecki witając przybyłych: J. E. Ks. Biskupa Michalkiewicza, P. Prezesa Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej Dyr. K. Niżyńskiego, P. P. Patronów, Przedstawicieli Akcji Katolickiej i Druhow Przybyłych z terenu Związku Wileńskiego hasłem Gotów!

Do Prezydium Zjazdu zaproszono: P. Płk-a Wł. Piaseckiego, na Zastępców P. P. Patronów Olechnowicza z W.-Solecznik i Adama Chodźkę z Tylży, na Sekretarza Druha Rynkiewicza Wacława z S. M. P. im. św. Alojzego w Wilnie oraz na ławników: Druhow Zdancewicza Józefa ze Słonima, Kulhawika Henryka z Suchowoli, Więcka Władysława z Grodna i Wasilewskiego Józefa z Prozorok.

Porządek Zjazdu odczytał p. K. Jędrychowski — podając wniosek o przesunięciu punktu 14 i 15 Porządku Obrad bezpośrednio po wygłoszonym referacie. Porządek przyjęto.

IX Zjazd powitał w serdecznych słowach J. E. Ks. Biskup K. Michalkiewicz życząc wytrwałości i dzielności w podjętej pracy na niwie apostołstwa chrześcijańskiego, oraz złożył życzenia od J. E. Ks. Arcybiskupa Romualda Jałbrzykowskiego-Metropolity Wileńskiego — na cześć którego młodzież wzniosła

trzykrotne gromkie Niech Żyje! Po przemówieniu J. E. Ks. Biskup Michalkiewicz udzielił błogosławieństwa zebranym. Następnie P. Dyr. K. Niżyński — Prezes Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej złożył życzenia pomyślnych obrad.

Opuszczającego obrady Dostojnego Gościa J. E. Ks. Biskupa Michalkiewicza młodzież zęgnęła gromkiem Niech Żyje! Następnie P. Kazimierz Jędrychowski odczytał życzenia nadesłane IX Zjazdowi przez Zjednoczenie Młodzieży Polskiej w Poznaniu.

Obecnych na Zjeździe było: 140 druhów reprezentujących 108 Stowarzyszeń.

Referat p. t. „Walka z nowoczesnem pogaństwem nakazem chwili” wygłosił P. K. Jędrychowski. W referacie Prelegent oparł się na materiale zdobytym przez ankietę rozpisaną przez Związek Młodzieży Polskiej w Wilnie — kończąc słowami: Papież Pius XI powiedział: „Alleluja, Jezus Chrystus — żyje i panuje wszystko jest poddane Chrystusowi”, „Stańmy pod sztandarami Krzyża, cała młodzież katolicka, kto żyw i kto Polak, niech stanie do walki; murem, twardo, zgodnie z Chrystusem”.

IX Zjazd Delegowanych S. M. P. żeńskiej.

W dniu 6 maja obradował w Wilnie IX Zjazd Delegowanych Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Żeńskiej Związku Wileńskiego.

Na Zjeździe było obecnych 147 Delegatek na ogólną liczbę 124 Stowarzyszeń. Zjazd zaszczycił swoją obecnością J. E. Ks. Biskup K. Michalkiewicz. Zebranie Delegatek zagaił Prezes Zarządu Związku P. Płk. Wł. Piasecki — witając zgromadzonych słowami: „Sprawie służ”. Po zagajeniu przemawiał J. E. Ks. Biskup K. Michalkiewicz, który w gorących słowach zachęcał zgromadzone Druchny do wytrwałej pracy ideowej i złożył podziękowanie niektórym członkom Zarządu Związku za dzielną i pełną poświęcenia pracę. Po udzieleniu zgromadzonym Pasterskiego błogosławieństwa J. E. Ks. Biskup Salę Obrad opuścił.

W dalszym ciągu p. K. Jędrychowski odczytał depesze gratulacyjne ze Zjednoczenia Młodzieży Polskiej, oraz ze Związków Płockiego i Poznańskiego. Następnie przystąpiono do powołania Prezydium, w skład którego weszli: P. Helena Buczyńska — Przewodnicząca, p. Hryniewiczowa Helena W.-Soleczniki, Siostra Antonina — Holszany, na sekretarki powołano: Druchnę Łoziczonkównę z Mosarza i Druchnę Tułajną Sabinę z Rosi, na ławniczki powołano Druchny: Korbutównę Janinę z Grodna, Michałowską Marję z Białegostoku i Plewakównę Jadwigę z Mołodeczna.

Po wyborze Prezydium P. Jadwiga Roszkowska — Dyrektorka Katolickiego Związku Polek wygłosiła referat na temat: „Walka z nowoczesnem pogaństwem nakazem chwili”, w którym w bardzo treściwych i przekonujących słowach wyjaśniła, co to jest pogaństwo, jak je zwalczać, i jaką rolę może odegrać w tej sprawie S. M. P.

Rezolucje przyjęte na IX Zjeździe Delegowanych.

S. M. P. żeńskiej i S. M. P. męskiej.

Rezolucja Ideowa.

IX Zjazd Delegowanych S. M. P. Żeńskiej wyraża głębokie przekonanie, że tylko na zasadach katolickich odrodzić się może społeczeństwo tak moralnie jak i materialnie, a ponieważ S.M.P. jako organizacje Akcji Katolickiej mają przede wszystkim na celu odrodzenia życia katolickiego dlatego też IX Zjazd wzywa wszystkie S. M. P., by pogłębiały swoje zasady wśród członkiń przez znajomość katechizmu, przez znajomość zasad i podstaw Akcji Katolickiej. Do Związku zaś zwraca się z apelem, by przeprowadził kursa dla przodowniczek ideowych S. M. P.

Równocześnie IX Zjazd nawiązując do hasła tegorocznego wzywa wszystkie członkinie S. M. P. do energicznej walki z przejawami nowoczesnego pogaństwa pomny na zasady, że tylko serca czyste zdołają odrodzić młodzież i społeczeństwo IX Zjazd zwraca się z apelem do wszystkich Druchen, by starały się być w ciągłym kontakcie z życiem nadprzyrodzonym przez częste Spowiedzi św. i Komunie św.

Rezolucja w sprawie akcji religijnej.

IX Zjazd Delegowanych S. M. P. Żeńskiej stwierdzając rozwój akcji religijnej w S. M. P. wzywa wszystkie S. M. P., by i nadal dział pracy religijnej miał pierwsze miejsce w ogólnej pracy Stowarzyszeniowej. Stawiając zasadę, że człowiek religijny będzie dawał rękojmię dobrego obywatela państwa IX Zjazd stwierdza, że wychowanie obywatelskie jest nie do pomyślenia bez wychowania religijnego. W związku z organizowaniem przez Instytut Akcji Katolickiej rekolekcyj zamkniętych IX Zjazd wzywa wszystkie S. M. P., by wzięły w wymienionych rekolekcjach jaknajliczniejszy udział.

Rezolucja w sprawie akcji oświatowej.

W celu wzmożenia podniesienia i pogłębienia pracy oświatowej w szeregach S. M. P. IX Zjazd Delegowanych S. M. P. Żeńskiej wzywa wszystkie Zarządy Stowarzyszeń i wszystkie członkinie S. M. P. do rozwinięcia na terenie swoich Stowarzyszeń intensywniej akcji oświatowej przez podniesienie czytelnictwa gazet i książek, przez tworzenie i rozwijanie kółek oświatowych oraz wykorzystywanie wszystkich innych form pracy oświatowej. Jednocześnie IX Zjazd Delegowanych uchwala:

1. Wezwać wszystkie Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej Żeńskiej Związku Wileńskiego do zwrócenia szczegółowej uwagi

na udział członkiń w ankietach ogłaszanych przez Związek Młodzieży Polskiej w Wilnie i Zjednoczenie Młodzieży Polskiej w Poznaniu.

2. Wezwać Zarządy do położenia nacisku na rozwój bibliotek Stowarzyszeniowych i podniesienia czytelnictwa wśród członkiń drogą organizowania lokalnych i brania udziału w ogólnozwiązkowych konkursach dobrego czytania książek.

3. Wezwać Stowarzyszenia do organizowania kursów fachowych celem rozszerzenia oświaty zawodowej.

Rezolucja w sprawie akcji prasowej.

W związku z koniecznością pogłębienia pracy oświatowej i organizacyjnej IX Zjazd Delegowanych Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Żeńskiej wzywa wszystkie Zarządy Stowarzyszeń do rozpoczęcia na swoim terenie akcji prasowej, zdążającej do rozszerzania zasięgu pism organizacyjnych S. M. P. i prasy katolickiej. W tym celu Zjazd Delegowanych S. M. P. Żeńskiej uchwała:

1. Wezwać wszystkie S. M. P. Żeńskiej Związku Wileńskiego do wybrania w każdym Stowarzyszeniu specjalnej druchny gazetki, której zadaniem będzie prowadzić propagandę czasopism organizacyjnych i katolickich.

2. Wezwać Zarządy Stowarzyszeń, aby w miarę możliwości zwiększyły ilość prenumerowanych egzemplarzy „Młodej Polski”. Jednocześnie zaś wezwać te Zarządy S. M. P., które jeszcze nie prenumerują „Kierownika Młodzieży” do natychmiastowego zaabonowania tego koniecznego pisma organizacyjnego.

3. Wezwać wszystkie członkinie S. M. P. do prowadzenia usilnej propagandy książki i gazety katolickiej wśród najszerzych warstw ludności katolickiej w porozumieniu i przy ściślejszej współpracy z Zarządami Parafjalnemi Akcji Katolickiej.

Rezolucja w sprawie akcji p. r.

IX Zjazd Delegowanych S. M. P. Żeńskiej Wileńskiego Związku Młodzieży Polskiej

1. Doceniając ogromne znaczenie pracy oświatowo-rolniczej dla podniesienia na wyższy poziom dobrobytu materialnego rodzin własnych, społeczeństwa i państwa i

2. uznając, że doskonalenie pracy na roli i w gospodarstwach rolnych — jest jednym z głównych czynników wychowawczych młodzieży i

3. w poczuciu osiągniętych wyników w przysposobieniu rolniczem w minionym pięcioleciu, — co stawia S. M. P. na czołowym stanowisku wśród szeregu innych organizacji biorących udział w akcji P. R.

Postanawia :

1. dobrze wykonać i doprowadzić do końca pracę w przysposobieniu rolniczym we wszystkich zgłoszonych w roku bieżącym zespołach konkursowych.

2. Położyć główny nacisk na pracę samokształceniową w przysposobieniu rolniczym w celu doskonalenia się w przysposobieniu rolniczym.

3. Wykonać równocześnie prace rolnicze-przygotowawcze do konkursów rolniczych na rok przyszły — 1935.

4. Zachęcić wszystkie Druchny S. M. P. do udziału w przysposobieniu rolniczym na rok przyszły.

5. Wziąć gremjalny udział w wystawach rejonowych i powiatowych P. R. i

6. zorganizować wystawy przysposobienia rolniczego w każdym S. M. P.

Rezolucja w sprawie akcji w. f.

IX Zjazd Delegowanych Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Żeńskiej Wileńskiego Związku w całokształcie swej pracy, stwierdza, że pomimo napotykaných przeszkód ze strony lokalnych władz W. F. i P. W. akcja W. F. w roku 1933 w szeregach S. M. P. znacznie się ożywiła. IX Zjazd Delegowanych w całym zrozumieniu doceniając znaczenie akcji W. F. i P. W. dla całości dobra Rzeczypospolitej oraz dla wyrobienia tężyzny wśród członkiń S. M. P., oświadcza, że i nadal S. M. P. będą ze zdwojoną energją prowadziły pracę W. F. i P. W. tak wśród członkiń jak i wśród najbliższego otoczenia we własnym zakresie i w miarę swoich sił, nie zważając na napotykane trudności i przeszkody. Dalej IX Zjazd Delegowanych S. M. P. Żeńskiej Wileńskiego Związku postanawia:

1. wyrazić podziękowanie Państwowemu Urzędowi W. F. i P. W. za udzieloną pomoc oraz prosić Państwowy Urząd W. F. i P. W. by i nadal udzielał pomocy dla S. M. P. narówni z innymi organizacjami i zechciał wydać odnośne zarządzenia dla Powiatowych władz W. F. i P. W., aby dla dobra idei W. F. i P. W. oraz dla dobra sprawy ogólnej nie czyniły przeszkód dla S. M. P.

2. Zdwoić i pogłębić pracę w kółkach W. F. przez intensywne uruchomienie ćwiczeń W. F. i wyrobienie wszystkich członkiń pod względem tężyzny fizycznej. Dla ożywienia akcji W. F. w S. M. P. IX Zjazd Delegowanych zwraca się z apelem do wszystkich Druchen, by w roku bieżącym zdobywały P. O. S. a do S. M. P., by organizowały na terenie własnym lub z sąsiednimi S. M. P. zawody sportowe.

Rezolucja w sprawie zlotu.

IX Zjazd Delegowanych S. M. P. Żeńskiej w związku z przypadającym w roku 1935 10-leciem istnienia Wileńskiego Związku Młodzieży Polskiej uchwala zwołać w okresie 28—30

czerwca 1935 r. ogólnozwiązkowy Zlot S. M. P. Związku Wileńskiego w Wilnie oraz prosi Związek, by porozumiał się ze Zjednoczeniem Młodzieży Polskiej w Poznaniu w sprawie ewentualnego zorganizowania w tym czasie w Wilnie ogólnopolskiego Zlotu S. M. P. Jednocześnie Zjazd Delegowanych wzywa wszystkie Zarządy S. M. P. do rozpoczęcia już w chwili bieżącej akcji przygotowawczej do Zlotu. W tym celu Zarządy S. M. P. będą:

1. Gromadzić fundusze na kosztą przejazdu na zlot.
2. Prowadzić wśród członków S. M. P. propagandę za jak-najliczniejszym udziałem w zlocie ogólnozwiązkowym.
3. W miarę możliwości przeprowadzić we wszystkich S. M. P. jednolite umundurowanie członków S. M. P. według regulaminu, który ustali się w lipcu b. r.

Te same rezolucje uchwalone zostały na Zjeździe Delegowanych S. M. P. męskiej.

Oprócz powyższych Zjazd Delegowanych S. M. P. męskiej uchwalił jeszcze następującą rezolucję:

IX Zjazd Delegowanych S. M. P. Męskiej Związku Młodzieży Polskiej w Wilnie, dążąc do wyrobienia tak ideowego jak i fachowego wśród Młodzieży Stowarzyszonej i chcąc ująć to w pewne przepisy prosi Zarząd Z. M. P. w Wilnie jako władzę wykonawczą o opracowanie tych przepisów. Przy opracowaniu tych przepisów IX Zjazd Delegowanych prosi Zarząd Związku Młodzieży Polskiej w Wilnie o wzięcie pod uwagę następujących zasad:

1. Członkowie S. M. P. pod względem swych wiadomości fachowych i ideowych dzielą się na szereg stopni.
2. Każdy członek S. M. P. ma możliwość uzyskania stopnia instruktora S. M. P.
3. Wszyscy dotychczasowi instruktorzy S. M. P. po pewnym czasie, muszą uzyskać wiadomości potrzebne w/g regulaminu.
4. Umożliwienie Druhom, którzy byli członkami S. M. P. przed wejściem w życie tego regulaminu, osiągnięcie danych stopni w czasie skróconym.

PROTOKÓŁ

NADZWYCZAJNEGO ZJAZDU DELEGOWANYCH ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ W WILNIE

z dnia 15. VIII. 1934 roku.

1. **Zagajenie.** Zjazd delegowanych Związku Młodzieży Polskiej w Wilnie zagaił p. prezes płk. Władysław Piasecki w Wilnie na sali Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej przy ulicy Metropolitalnej 1, dnia 15. VIII. b. r. o godzinie 12-ej.

Zagajający stwierdza, że Zjazd został prawidłowo zwołany, zgodnie z obowiązującymi przepisami statutu. Prawomocności zwołania Zjazdu nikt nie zaczął.

Zagajający stwierdza, że porządek obrad Zjazdu został podany w zaproszeniu na Zjazd. Nie wpłynęła żadna propozycja, celem zmiany porządku obrad.

2. **Wybór prezydium.** Prezydium Zjazdu za zgodą obecnych tworzyli: jako przewodniczący p. płk. Wł. Piasecki, jako sekretarz p. Bezel Jan z Wilejki Powiatowej, jako członkowie pp. Kolbe Franciszek z Łunny, Michałowska Marja z Białegostoku, Sadowski Wacław z Sobotnik, Matoszko St. z Turośni Kościelnej, Kosakowska Józefa z Ejszyszek i Rynkiewicz Wacław z Wilna.

3. **Stwierdzenie obecnych.** Przewodniczący oświadcza, że wszyscy obecni na sali zapisani są na wyłożonej liście obecnych. Zarazem przewodniczący stwierdza, że istnieje przepisane statutem quorum do dokonania zmiany statutu. Listę obecnych załącza się do akt protokołu — jako załącznik 1.

4. Zjazd delegowanych zatwierdza przedstawiony budżet na rok 1935, zamykający się sumą 11.740 zł. dla Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej oraz sumą 10.740 zł. dla Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej. Zjazd upoważnia Zarządy stowarzyszeń do ewentualnych poprawek lub zmian.

5. **Zmiana statutu.** Sprawę zreferował Ks. Dyrektor Kafarski. Jednomyślnością głosów zapadła następująca uchwała: *Zjazd delegowanych Związku Młodzieży Polskiej w Wilnie na podstawie par. 25 swego statutu uchwala zmienić dotychczasowy swój statut, przyjmując statuty Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej i Męskiej, uchwalone przez Episkopat. Zjazd delegowanych stwierdza, że dotychczasowy Związek Młodzieży Polskiej w Wilnie rozdziela się na dwie odrębne organizacje, noszące nazwę: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej. Majątek dotychczasowego Związku podlegnie podziałowi najpóźniej z dniem 31. XII. 1934 roku. Zasadniczo majątek przydziela się każdemu z tych stowarzyszeń w połowie. Akta niepodzielne zostaną przyznane Katolickiemu Stowarzyszeniu Młodzieży Męskiej jako starszemu. Akta i wartości powyższe pozostaną do swobodnego wglądu i użytku także Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej. Podziału praw majątkowych np. ruchomości i t. d. dokona ostatecznie Komisja Rozdzielcza, złożona z dwóch osób, wyznaczonych przez prezesa i prezeskę Zarządów wyżej wymienionych stowarzyszeń, z prawem dobrania sobie superarbitra. Na życzenie jednej strony wyznacza superarbitra Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej. Dotychczasowe księgi protokołów, księgi finansowe i t. p. muszą być zamknięte z dniem 31. XII. 1934 r. (mogą być i wcześniej), tak, że z dniem 1. I. 1935 r. każde stowarzyszenie założy sobie nowe księgi protokołów, księgi finansowe i t. p. Sprawozdanie i statystyka za rok 1934 będzie ujęte zasadniczo według dotychczasowego schematu. Zatwierdza*

je zjazdy obu stowarzyszeń ewentualnie na wspólnym posiedzeniu w roku 1935. Najwyżej do 31. XII. 34 r. mogą być wspólne: lokal biurowy, urządzenia biurowe, personel biurowy pod kierownictwem zarządów obu stowarzyszeń. Również okólniki do wymienionego czasu zaleca się wydawać wspólnie. Z dniem wejścia w życie nowych statutow, korespondencje, dokumenty i t. d. podpisywane będą przez władze nowych stowarzyszeń.

Zjazd delegowanych postanawia, że tymczasem, aż do wydania nowych, pozostają w mocy dotychczasowe zwyczaje, przepisy i uchwały organizacyjne, o ile one nie są w sprzeczności z nowymi statutami lub nowymi uchwałami względnie zarządzeniami na ich podstawie prawomocnie wydanymi. Zmianę statutu ogłosi dotychczasowy zarząd, który także ustali, od kiedy nowy statut zacznie obowiązywać.

Egzemplarz nowej redakcji statutu Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej (Żeńskiej) załącza się do akt protokołu jako załącznik Nr. 2 i 3.

6. Sprawy wynikające ze zmiany statutu zreferował Ks. Dyr. Kafarski.

7. Uchwalenie składek członkowskich i świadczeń finansowych. Sprawę referuje p. K. Jędrzychowski. Zjazd delegowanych zgodnie z art. 7 c, 12 i 20, 3 c uchwała jednomyślnością głosów co następuje:

- a) wpisowe nowych członków zwyczajnych wynosić będzie 20 gr.;
- b) składki członków zwyczajnych wpłacane do Oddziału powinny wynosić miesięcznie *najmniej* 10 gr.;
- c) do zarządu stowarzyszeń (Centrali) wpłacać winno kierownictwo Oddziału za każdego członka zwyczajnego chociażby był przez Kierownictwo od składki zwolniony — 25 gr. rocznie;
- d) składki członków wspierających pobiera instytucja przyjmująca: zarząd stowarzyszenia, okręg lub oddział. Składka roczna członka wspierającego stowarzyszenia wynosić będzie *co najmniej* 6 zł., Okręgu lub oddziału *co najmniej* 3 zł.;
- e) członków dożywotnich przyjmuje Zarząd Stowarzyszenia po wpłaceniu jednorazowej kwoty *co najmniej* 200 zł.; o ile przyjmuje ich Kierownictwo okręgu lub oddziału, jednorazowa kwota ta wynosić będzie *co najmniej* 100 zł.;
- f) z urządzonych przez Oddziały imprez dochodowych płać oddziały do Zarządu Stowarzyszenia 10% czystego zysku.

8. Wybór członków Zarządu. Zgodnie z art. 17 nowego statutu wybiera zjazd delegowanych jednomyślnością głosów następujących członków Zarządu:

dla Kat. Stow. Młodz. Męskiej

p. Mec. Józef Zmitrowicz
p. Dyr. Bohdan Szachno
p. Dr. Podwiński Julian
p. Gustaw Malawko
p. Kazimierz Jędrychowski
p. Antoni Ostrowski
p. Pietrukaniec

dla Kat. Stow. Młodz. Żeńskiej

p. Helena Buczyńska
p. Marja Jodkova
p. Dr. Dzikiewiczówna Stefania
p. Romana Kuszłejkova
p. Muraszkówna

9. **Wybór członków Komisji Rewizyjnej.** Zgodnie z art. 21 wybiera Zjazd delegowanych następujących członków Komisji Rewizyjnej dla obu stowarzyszeń: p. Dyr. Skarżyński, p. mgr. Bernard Rusiecki, p. Prezes Julian Baranowski.

10. **Wolne głosy.** W wolnych głosach wpłynęło kilka zapytań, na które zostały udzielone odpowiedzi.

11. **Przyjęcie protokołu.** Protokół Zjazdu Delegowanych przeczytano i przyjęto.

12. **Zakończenie.** Przewodniczący zakończył obrady Zjazdu delegowanych o godz. 14-ej min. 22.

Do akt protokołu załącza się:

- 1) spis obecnych;
- 2) uchwalone statuty Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej i Żeńskiej;
- 3) budżet Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej i Katolickiego Stow. Młodzieży Żeńskiej.

Przewodniczący Zjazdu
(—) *Płk. Władysław Piasecki*

Sekretarz Zjazdu
(—) *Jan Bezdel*

**Czy Zarząd opłacił prenumeratę
za „Wiadomości Akcji Katolickiej
Archidiecezji Wileńskiej“?**

Sprawozdanie roczne

Związku Młodzieży Polskiej w Wilnie
za rok 1933.

I. Działalność Związku.

1. **Działalność biurowa Związku.** W roku sprawozdawczym biuro Związku przyjęło 1421 pism, wysłało zaś 3159 pism w ilości około 15.000 egzemplarzy. Poza pismami okólnymi rozsyłanymi do stowarzyszeń Związek wydawał miesięczny okólnik instrukcyjny drukowany w Wiadomościach Akcji Katolickiej Archidiecezji Wileńskiej. Nakład okólnika Związkowego w ciągu roku zamknął się cyfrą 7.200 egzemplarzy.

2. **Okręgi.** W roku sprawozdawczym teren Związku był podzielony tak jak i w roku 1932 na trzy okręgi. Okręg wileński—obejmujący teren woj. wileńskiego, okręg lidzki—obejmujący tą część województwa nowogródzkiego, która leży w granicach Archidiecezji Wileńskiej, okręg białostocki—obejmujący teren tej części woj. białostockiego, która leży w granicach Archidiecezji Wileńskiej.

3. **Personel Instruktorski Związku** w roku sprawozdawczym dzielił się na dwie grupy: na instruktorów pracujących przy Związku i Instruktorów względnie podinstruktorów pracujących bezpośrednio na powierzonych sobie terenach. Przy Związku pracowało w roku 1933 trzech instruktorów-fachowców. Ponadto na terenie województwa wileńskiego pracowało 5 instruktorów względnie podinstruktorów, na terenie woj. białostockiego 4 instruktorów, na terenie woj. nowogródzkiego 3 instruktorów. Ciężar utrzymania personelu instruktorskiego rozkładał się częściowo na Związek, częściowo partycypowały w tem dekanaty, utrzymując na swoich terenach podinstruktorów i instruktorów.

4. **Kursa dla Zarządów i wizytacje.** W roku sprawozdawczym instruktorzy Związku dokonali 1100 wizytacyj i odwiedzin stowarzyszeń, ponadto przeprowadzono 40 rejonowych kursów dla Zarządów S. M. P. oraz 84 kursa dla Zarządów poszczególnych stowarzyszeń.

5. Zjazdy Delegowanych odbyły się w dniach 7 i 14 maja 1933 roku. W dniu 7 maja odbył się Zjazd Żeński przy obecności 185 druchen delegatek reprezentujących 185 stowarzyszeń. W dniu 14 maja odbył się Zjazd Delegowanych S. M. P. męskich na którym reprezentowanych było 123 stowarzyszenia.

6. Złoty i Zjazdy. W roku sprawozdawczym na terenie Związku zorganizowano i przeprowadzono 10 zlotów okręgowych S. M. P. W zlotach wzięło udział ogółem około 4000 druchen i druhów z pośród stowarzyszeń leżących na terenie okręgów organizujących zloty.

II. Działalność Stowarzyszeń.

I. DZIAŁ OGÓLNO - ORGANIZACYJNY.

A. Stowarzyszenia.

1. Członkowie stowarzyszeń. Sprawozdania roczne nadesłane przez poszczególne S. M. P. zrzeszone w wileńskim Związku Młodzieży Polskiej wykazują 12427 członków czynnych z czego na stowarzyszenia żeńskie przypada 6957 członkiń, na stowarzyszenia męskie 5470 członków.

Członkowie ci należą do 234 stowarzyszeń młodzieży męskiej i do 245 stowarzyszeń młodzieży żeńskiej.

Razem stowarzyszeń, które nadesłały w oznaczonym terminie swoje sprawozdania roczne było 479.

Członkowie należący do S. M. P. rekrutują się przeważnie z szeregów młodzieży rolniczej, ilościowo na drugim miejscu idzie młodzież rzemieślnicza, potem robotnicza i t. d. I tak z pośród wymienionych 12427 członków było: 10586 osób z pośród młodzieży rolniczej, 508 osób z pośród młodzieży rzemieślniczej, 134 osób młodzieży robotniczej oraz 1199 młodzieży z innych zawodów, bezrobotnej i t. d. Jeśli chodzi o wiek, to wśród członków S. M. P. przeważa wybitnie młodzież w wieku od 18 do 25 lat, członków w tym wieku było 9845. W wieku od 14 do 18 lat było 2582.

2. Zastępy. Ilość zastępów w roku sprawozdawczym wynosiła 390. Z tej liczby przy S. M. P. męskich istniało 159 zastępów S. M. P. żeńskie prowadziły 231 zastępów. Po za udziałem w ogólnej pracy stowarzyszenia, zastępy istniejące przy S. M. P. żeńskich przeprowadziły 687 własnych zebrań członkowskich,

5. Zjazdy Delegowanych odbyły się w dniach 7 i 14 maja 1933 roku. W dniu 7 maja odbył się Zjazd Żeński przy obecności 185 druchen delegatek reprezentujących 185 stowarzyszeń. W dniu 14 maja odbył się Zjazd Delegowanych S. M. P. męskich na którym reprezentowanych było 123 stowarzyszenia.

6. Złoty i Zjazdy. W roku sprawozdawczym na terenie Związku zorganizowano i przeprowadzono 10 zlotów okręgowych S. M. P. W zlotach wzięło udział ogółem około 4000 druchen i druhów z pośród stowarzyszeń leżących na terenie okręgów organizujących zloty.

II. Działalność Stowarzyszeń.

I. DZIAŁ OGÓLNO - ORGANIZACYJNY.

A. Stowarzyszenia.

1. Członkowie stowarzyszeń. Sprawozdania roczne nadesłane przez poszczególne S. M. P. zrzeszone w wileńskim Związku Młodzieży Polskiej wykazują 12427 członków czynnych z czego na stowarzyszenia żeńskie przypada 6957 członkiń, na stowarzyszenia męskie 5470 członków.

Członkowie ci należą do 234 stowarzyszeń młodzieży męskiej i do 245 stowarzyszeń młodzieży żeńskiej.

Razem stowarzyszeń, które nadesłały w oznaczonym terminie swoje sprawozdania roczne było 479.

Członkowie należący do S. M. P. rekrutują się przeważnie z szeregów młodzieży rolniczej, ilościowo na drugim miejscu idzie młodzież rzemieślnicza, potem robotnicza i t. d. I tak z pośród wymienionych 12427 członków było: 10586 osób z pośród młodzieży rolniczej, 508 osób z pośród młodzieży rzemieślniczej, 134 osób młodzieży robotniczej oraz 1199 młodzieży z innych zawodów, bezrobotnej i t. d. Jeśli chodzi o wiek, to wśród członków S. M. P. przeważa wybitnie młodzież w wieku od 18 do 25 lat, członków w tym wieku było 9845. W wieku od 14 do 18 lat było 2582.

2. Zastępy. Ilość zastępów w roku sprawozdawczym wynosiła 390. Z tej liczby przy S. M. P. męskich istniało 159 zastępów S. M. P. żeńskie prowadziły 231 zastępów. Po za udziałem w ogólnej pracy stowarzyszenia, zastępy istniejące przy S. M. P. żeńskich przeprowadziły 687 własnych zebrań członkowskich,

uzupełniając w ten sposób pracę stowarzyszeniową, takich samych zebrań zastępy istniejące przy S. M. P. męskich przeprowadziły 579. Razem zebrań zastępów w roku sprawozdawczym odbyło się 1262.

3. Prace organizacyjne. Zarządy stowarzyszeń jak wynika z nadesłanych sprawozdań zbierały się na narady w roku 1933 4815 razy. W tym samym czasie stowarzyszenia przeprowadziły 6093 zebrań plenarnych.

S. M. P. żeńskie miały 2528 zebrań zarządu i 3127 zebrań plenarnych.

S. M. P. męskie przeprowadziły 2287 zebrań zarządu i 2966 zebrań plenarnych.

4. Odznaki organizacyjne. Sztandarów organizacyjnych w roku sprawozdawczym było 313.

B. Patronaty.

W patronatach w roku sprawozdawczym pracowało 1563 osoby. Patronaty stowarzyszeń zbierały się w ciągu roku 1933 661 razy.

II. DZIAŁ KULTURALNO-OŚWIATOWY.

A. Praca religijno-wychowawcza.

Rozpoczęta w roku 1930 intensywna praca nad pogłębieniem i rozszerzeniem pracy religijno-wychowawczej w S. M. P. z roku na rok czyni coraz lepsze postępy. Rok sprawozdawczy 1933 przynosi dalszy postęp w tym dziale pracy.

Na terenie S. M. P. Związku Wileńskiego pracowało w roku 1933 — 91 kółek religijnych zrzeszających 1474 członków, 26 kółek abstynenckich zrzeszających 319 członków, wspólnych spowiedzi i Komunji św. zorganizowały S. M. P. w ciągu roku 1317, 253 rekolekcji ogólnych dla wszystkich członków, a ponadto 548 członków stowarzyszeń wzięło udział w rekolekcjach zamkniętych.

Cyfry powyższe świadczą o tem, iż młodzież coraz bardziej rozumie znaczenie wewnętrznej pracy nad sobą i coraz bardziej do tej pracy się garnie.

B. Praca kulturalno-oświatowa.

I, Odczyty. Jest to jedna z najpopularniejszych form pracy oświatowej, nawet najbiedniejsze i najsłabiej postawione stowarzyszenie może przez organizowanie wykładów i pogadanek

wypełniać to najmniejsze minimum pracy oświatowej. W roku sprawozdawczym we wszystkich S. M. P. Związku Wileńskiego ogłoszono 4390 wykładów i pogadanek. Z tej sumy 2097 wykładów ogłosili sami członkowie S. M. P. Ta ostatnia cyfra zasługuje na specjalne wyróżnienie. Z roku na rok daje się zauważyć stały wzrost ilości wykładów ogłoszonych przez samą młodzież. W roku 1932 druchny i druchowie ogłosili 1292 wykłady, wzrost więc o prawie 30% świadczy o stałych postępach akcji oświatowej wśród młodzieży. Piszemy stałych, bo analogicznie przedstawiało się porównanie statystyki z roku 1932 z rokiem 1931 i t. d.

Zbliżoną do odczytów i pogadanek formą pracy są t. zw. ankiety. W roku sprawozdawczym S. M. P. przeprowadziły 197 ankiet.

2. Biblioteki. W biblioteczkach stowarzyszeniowych było w roku sprawozdawczym 48564 tomów i broszur. Wypożyczeń w ciągu roku było 57081. Należy podkreślić, iż w sumie 48564 tomów nie uwzględnione są książki rolnicze, które mają swoją osobną statystykę.

3. Czasopisma. Ogólna ilość prenumerowanych czasopism w roku 1933 wynosiła 1905 egzemplarzy z tego na czasopisma organizacyjne przypada 1601 egzemplarzy. Jeśli chodzi o statystykę poszczególnych czasopism organizacyjnych to: „*Kierownika Młodzieży*“ prenumerowały: S. M. P. męskie 134 egzemplarze, S. M. P. żeńskie 161 egzemplarzy; „*Młodej Polki*“ prenumerowano 642 egz.; „*Przyjaciela Młodzieży*“ 470 egz. Innych czasopism organizacyjnych 196 egzemplarzy.

4. Kółka oświatowe. Kółek oświatowych prowadzących właściwą i planową pracę oświatową było 95 z tego 49 w S. M. P. męskich a 46 w S. M. P. żeńskich. Kółka te zrzeszały 1053 członków. W ciągu roku sprawozdawczego kółka oświatowe odbyły 715 posiedzeń.

5. Kółka kulturalno-oświatowe prowadzą pracę nad wyrobieniem poczucia estetycznego i pogłębieniem wartości kulturalnych wśród członków. Ilość tych kółek w S. M. P. wynosiła 638 z 6677 członkami. Na czoło wybijały się *kółka teatralne* w ilości 300 z 3313 członkami, na drugim miejscu ilościowo stoją *kółka śpiewackie* w ilości 251 z 2819 członkami, dalej idą *kółka muzyczne* zrzeszające w 53 kółach 380 członków, potem *kółka szachowe* i t. p. Poza pracą wewnętrzną działalność tych kół uzewnętrzniała

się w przedstawieniach teatralnych, wieczornicach i t. p. Imprez tego rodzaju stowarzyszenia zorganizowały w ciągu roku 3298, ponadto drobnych urozmaiceń na zebrania stowarzyszeń zorganizowano 2692.

6. Pomoce oświatowe. Do t. zw. pomocy w pracy kulturalno-oświatowej zaliczamy: „Ogniska“ stowarzyszeniowe, będące podstawą pracy (niepodobieństwem jest praca bez lokalu), dalej (poza biblioteczkami i czytelniami) radioaparaty, latarnie projekcyjne.

W roku sprawozdawczym 479 stowarzyszeń posiadało 465 „Ognisk“, 15 radioaparatów i 22 latarnie projekcyjne. Jak widzimy więc S.M.P. pod względem sprzętu pomocniczego były zaopatrzone źle. Złożyć to należy na karb ubóstwa ziem północno-wschodnich Rzeczypospolitej i szalejącego kryzysu ekonomicznego. Takie przyrządy jak latarnie i radioaparaty są drogie i niewiele jest kas stowarzyszeniowych, które mogą się na ich kupno zdobyć.

III. DZIAŁ PRZYSPOSOBIENIA ROLNICZEGO.

Pracę przysposobienia rolniczego prowadzi się jednocześnie w dwojaki sposób. Jeden z nich stosowany jest na terenie t. zw. kółek rolniczych, które prowadzą stałą i systematyczną pracę nad zdobyciem wiedzy teoretycznej z zakresu uprawy roli i gospodarstwa wiejskiego.

Drugi o charakterze wybitnie praktycznym jest stosowany w zespołach przysposobienia rolniczego i ma na celu nauczanie młodzieży najkonieczniejszych wiadomości praktycznych z zakresu uprawy i hodowli. Praca w zespołach ma charakter wybitnie eksperymetalny i tem się różni zasadniczo od pracy w kółkach rolniczych.

W roku sprawozdawczym na terenie S. M. P. pracowało 250 kółek przysposobienia rolniczego, kółka te zrzeszały 2898 członków w tem 1408 druhów i 1490 druchen.

W tym samym czasie pracę doświadczalną w 608 zespołach przysposobienia rolniczego prowadziło 3770 członków.

W wyniku pracy w przysposobieniu rolniczem ukończyło:

I stopień sprawności rolniczej 103 zespoły i 565 uczestników

II stopień sprawności rolniczej 7 zespołów i 29 uczestników

III stopień sprawności rolniczej 3 zespoły i 10 uczestników

Pokazów rolniczych urządziły stowarzyszenia męskie 68, stowarzyszenia żeńskie 48.

Pomocą w pracy rolniczej były książki i czasopisma rolnicze. Książek rolniczych w biblioteczkach stowarzyszeniowych było w roku sprawozdawczym 3805, czasopism prenumerowały S.M.P. 92.

IV. DZIAŁ W. F. i P. W.

Praca nad wyrobieniem fizycznym młodzieży i przysposobieniem jej do obrony kraju jest pracą, która w terenie napotyka na największe trudności. Należyty rozwój (szczególnie jeśli chodzi o przysposobienie wojskowe) jest hamowany brakiem poparcia ze strony władz wojskowych, poczynają Związku i młodzieży. Powodów takiego stanowiska nie znamy, niemniej jest ono faktem. Świadczy o tem chociażby taki fakt, iż na 215 kółek wychowania fizycznego tylko w dwóch wypadkach prowadzą wychowanie fizyczne instruktorzy delegowani przez władze wojskowe.

Wychowanie fizyczne w miarę możliwości prowadził Związek we własnym zakresie, niestety przysposobienia wojskowego Związek sam prowadzić nie mógł. Tem też należy tłumaczyć fakt słabego rozwoju P. W. przy równoczesnym coraz większym rozwoju pracy w dziale wychowania fizycznego, pracy, którą Związek prowadził we własnym zakresie.

O rozwoju tej pracy niech świadczą cyfry:

W roku sprawozdawczym S. M. P. prowadziły 215 kółek sportowych, w kółkach tych pracowało 2558. W tej liczbie było: 20 lekkoatletycznych sekcji sportowych z ogólną liczbą 210 członków, 20 sekcji narciarskich z 128 członkami, 100 sekcji gier sportowych zrzeszających 1215 członków. Ponadto w tym czasie pracowało 45 kółek wychowania fizycznego liczących 841 członków.

W ciągu roku przeprowadzono 67 zawodów sportowych i 512 wycieczek. W kursach W. F. wzięło udział 76 osób, w obozach wychowania fizycznego ćwiczyło 34 członków. W wyniku pracy w W. F. Państwową Odznakę Sportową zdobyło 223 członków.

W dziale Przysposobienia Wojskowego w roku sprawozdawczym pracowało 14 drużyn, w których pracowało 172 członków.

Ogólna charakterystyka działalności Związku.

Rok 1933 był rokiem stojącym pod wybitnym znakiem wewnętrznego pogłębienia pracy. Cały wysiłek personelu instruktorskiego i zarządów był skierowany w tym właśnie kierunku.

Ucierpiał na tem nieco rozwój ilościowy S. M. P., brak ten jednak został powetowany z nawiązką w dziedzinie wyrobienia ideowego i organizacyjnego zarówno poszczególnych druchen i druhów jak i całych stowarzyszeń.

Na zakończenie należy podkreślić, iż w czasie całej swojej działalności Związek Młodzieży Polskiej w Wilnie prowadził swą pracę przy ścisłym kontakcie z Archidiecezjalnym Instytutem Akcji Katolickiej w Wilnie, Katolickim Związkiem Mężczyzn i Katolickim Związkiem Polek Archidiecezji Wileńskiej. Utrzymywał również Związek bliski kontakt z Akademickim Kołem Misyjnym, Polską Macierzą Szkolną, Stowarzyszeniem Chrześc.-Narod. Nauczycielstwa Szk. Powsz. oraz Izbami Rolniczymi w Wilnie, Białymstoku i Nowogródku.

(—) *Ks. Fr. Kafarski*
Dyrektor Archid. Instytutu A. K.
Sekretarz Generalny Z. M. P.

(—) *Putk. Wł. Piasecki*
Prezes Rady Związkowej.

Z braku miejsca dział „Caritasu“ zamieścimy w następnym numerze.

Książnica Akcji Katolickiej „Marianum“

Wilno, ul. Metropolitalna 1.

P. K. O. 144.838

Telefon Nr. 7-83

Poleca Stowarzyszeniom nast. nowości dla bibliotek:

<i>Godziszewski Włodzimierz</i>	-- Dla Polski, str. 62 . . .	0.25
<i>Janoszanka Michalina</i>	— Błękitny Gazda, str. 172	1.—
<i>Dr. Jarosławski Mieczysław</i>	— Icek i Jacek na Morzu	3.50
<i>Ks. Lemoyne J.</i>	— O matusi Małgorzacie, obrazki z życia święto- bliwej Małgorzaty Bosco	0.50
„Murgerd“	— Bogiem a prawdą, opo- wieść Nr. 384	1.50
<i>Ks. Niezgoda Piotr</i>	— Na przełomie czasów .	1.50
<i>O. Żukiewicz Konstanty</i>	— Niewolnik Maryi . . .	0.50

Książnica Akcji Katolickiej „Marianum” dostarcza na zamówienia książki i czasopisma wszystkich wydawnictw, a także sztandary, pieczęcie urzędowe i odznaki stowarzyszeniowe.

Zamawiać pod adresem: — Książnica Akcji Katolickiej „Marianum”. Wilno, Metropolitalna 1.

Nadesłane

Liga Morska i Kolonjalna wydała bogato ilustrowane dzieło-album p. t. „Polska na Morzu”. Cena dzieła wynosi 100 zł. Dochód jest przeznaczony na fundusz Obrony Morskiej. Gdyby któreś ze Stowarzyszeń chciało nabyć na własność wyżej wymienione dzieło, to prosimy o nadsyłanie zgłoszeń pod adresem Składnicy.